

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO
DAVČNI VIDIK PRENOSA PREMOŽENJA V OFF SHORE DRŽAVE

Ljubljana, september 2007

JERNEJ KURENT

IZJAVA

Študent Jernej Kurent izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom dr. Simona Čadeža in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 28.9.2007

Podpis: _____

KAZALO

1	UVOD	1
2	OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV	2
2.1	OFF SHORE PODROČJE	2
2.2	PRAVNE OBLIKE	4
2.3	KAPITALSKI DELEŽI IN DOHODKI, KI SO PREDMET OBRAVNAVE.....	5
3	DAVČNO OKOLJE IN STATUSNOPRAVNE ZNAČILNOSTI PRAVNIH OBLIK V IZBRANIH DRŽAVAH.....	6
3.1	KNEŽEVINA LIECHTENSTEIN	6
3.1.1	Zasebna fundacija.....	7
3.1.2	Zaupništvo	8
3.1.3	Delniška družba	9
3.2	REPUBLIKA CIPER	10
3.2.1	Delniška družba	10
3.2.2	Zaupništvo	12
3.3	BAHAMI.....	12
3.3.1	Zaupništvo	13
3.3.2	Zasebna fundacija.....	14
3.3.3	Delniška družba	14
3.4	KRALJEVINA NIZOZEMSKA	15
3.4.1	Delniška družba	16
3.4.2	Zasebna fundacija.....	17
3.5	GLAVNE ZNAČILNOSTI OBRAVNAVANIH DRŽAV.....	18
4	OBDAVČEVANJE PRI MEDNARODNEM PRETOKU KAPITALA.....	18
4.1	SPORAZUMI O IZOGIBANJU DVOJNEMU OBDAVČEVANJU	18
4.2	METODE ZA PREPREČEVANJE DVOJNEGA OBDAVČEVANJA	20
4.3	REZIDENSTVO PRAVNIH OSEB.....	22
4.4	SLOVENSKI SPORAZUMI O IZOGIBANJU DVOJNEMU OBDAVČEVANJU.....	23
4.4.1	Sporazum o izogibanju dvojnemu obdavčevanju med Slovenijo in Kraljevino Nizozemsko	24
4.4.2	Sporazum o izogibanju dvojnemu obdavčevanju med Slovenijo in Republiko Ciper	25
4.5	OBDAVČITEV NA PODLAGI EVROPSKIH PREDPISOV	25
5	NEDOVOLJENA DAVČNA RAVNANJA.....	26
5.1	DAVČNA UTAJA, IZOGIBANJE DAVKOM IN DAVČNO PLANIRANJE ..	26
5.2	SIMULIRANI POSLI IN ZLORABA PREDPISOV	29
5.3	KONTROLIRANO TUJE PODJETJE.....	30
5.4	IZKORIŠČANJE SPORAZUMOV O IZOGIBANJU DVOJNEMU OBDAVČEVANJU S STRANI OSEB, KI NISO REZIDENTI DRŽAV POGODBENIC	31
6	PRAKTIČNI PRIMER MEDNARODNEGA DAVČNEGA PLANIRANJA V SLOVENIJI.....	32
6.1	MOŽNOSTI ZA DAVČNO PLANIRANJE.....	32
6.2	SLOVENSKI PRIMERI PRENOSOV V OFF SHORE DRŽAVE	36
7	SKLEP	38
	LITERATURA	40
	VIRI	41
	SLOVAR TUJIH IZRAZOV	
	SEZNAM KRATIC IN OKRAJŠAV	

1 UVOD

Določbe Zakona o dohodnini (dalje ZDoh-1, 2004), s katerimi se je poseglo na področje obdavčitve pretežnih kapitalskih deležev, so spodbudile bogate slovenske posameznike, da so prenesli svoje premoženje na pravne osebe v drugih državah. Aktualne so bile predvsem države z nizko stopnjo obdavčitve pravnih oseb.

Namen tega diplomskega dela je preveriti različne možnosti za zniževanje davčnih obveznosti bogatih posameznikov, ki jih ponujajo posamezne off shore države. V tem okviru bom proučil prenose premoženja na tri vrste pravnih oblik: delniške družbe, zasebne fundacije in zaupništvo.

V diplomskem delu bom skušal potrditi tezo, da obstajajo ekonomsko smiselne možnosti prenosa premoženja ter da je s prenosom premoženja na pravno obliko v določeni drugi državi mogoče ustvariti davčne prihranke. Obravnaval bom davčno okolje v naslednjih državah: Bahami, Republika Ciper, Kneževina Liechtenstein in Kraljevina Nizozemska. Kraljevino Nizozemsko in Republiko Ciper sem izbral na podlagi splošno znanega dejstva, da gre za državi, v katerih ustanavljajo podjetja slovenski državljani. Slovenija ima z obema državama sklenjen sporazum o izogibanju dvojnemu obdavčevanju, hkrati pa sta obe državi tudi članici Evropske unije. V svoj izbor sem vključil še eno evropsko državo - Kneževino Liechtenstein ter eno ameriško državo - Bahame. Izbral sem ju predvsem zato, ker imata v svoji zakonodaji vse tri pravne oblike, ki so predmet moje obravnave. V okviru izbranih držav bom poskušal poiskati optimalno davčno konstrukcijo.

Proučevanja se bom lotil z uporabo različnih metod raziskovanja. Pomemben del metodologije bo predstavljalo proučevanje in interpretacija sekundarnih virov, kjer se bom poleg knjig, strokovnih člankov in razprav oprl tudi na internetne vire. Prav tako uporabljam proučevanje zakonodaje in drugih pravnih predpisov. Metoda proučevanja je pretežno deskriptivna, deloma pa tudi komparativna, zlasti ko primerjam pravno ureditev v različnih državah.

Naloga je razdeljena na 7 poglavij. Za uvodnim poglavjem se v drugem poglavju ukvarjam z opredelitvijo osnovnih pojmov, pomembnih za razumevanje diplomskega dela. Tretje poglavje je namenjeno kratki predstavitvi obravnavanih držav ter opisu obdavčitve in statusnih značilnosti obravnavanih pravnih oseb in instituta zaupništva v izbranih državah. V četrtem poglavju so obravnavani relevantni vidiki mednarodne obdavčitve. Pomembna okoliščina za davčne implikacije je tudi ali obstoji med Republiko Slovenijo in določeno obravnavano državo sporazum o izogibanju dvojnemu obdavčevanju. Zato je potrebno proučiti, kako ratificirani sporazumi in druge mednarodnopravne obveznosti Slovenije vplivajo na davčno obravnavo prenosov.

Pomemben vidik pri obravnavanih prenosih je načelo skladnosti le-teh z davčnimi predpisi. S tem namenom sem v petem poglavju opisal določena pravila za ugotavljanje nedovoljenih davčnih ravnanj in nekaj primerov iz prakse. V šestem poglavju preverjam postavljeno hipotezo. Ugotavljam ali je možno z mednarodnim davčnim planiranjem doseči nižje stopnje obdavčitve dohodkov, ki so predmet moje obravnave. V drugem delu poglavja pa so predstavljeni tudi nekateri javno poznani primeri prenosov v Sloveniji.

2 OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV

2.1 OFF SHORE PODROČJE

Obstajajo različne opredelitve off shore področja. Prvotno se je z pojmom off shore poimenovalo območje, ki je bilo geografsko ločeno od matične države (Šešok, 2000, str. 4). S tem izrazom so se označevala predvsem določena odvisna britanska ozemlja na karibskih otokih (npr. Bahami, Kajmanski otoki, Britanski Deviški otoki...). Od tod tudi izhaja angleška beseda off shore, ki v dobesednem prevodu pomeni »izven obale«.

Čeprav si ponavadi pod pojmom off shore države predstavljamo kakšen eksotičen karibski otoček, večina avtorjev med off shore območja uvršča tudi določene evropske države. Forbush (2000, str. 73) uvršča med evropske off shore države Irsko, Malto, Republiko Ciper in Nizozemsko, Azzara (1999, str. 194) pa tudi Kneževino Liechtenstein. Geografsko lahko razdelimo off shore območja na štiri večje teritorialne enote (Černe, 2006):

- Evropsko območje, kamor sodijo predvsem Nizozemska, Luksemburg, Republika Ciper, Gibraltar, Madeira, Monaco;
- Arabija, Dubaj, Abu Dhabi, Bahrein, Quatar;
- Azijsko-oceansko območje, kamor sodi Hongkong, posamezne pokrajine Kitajske, Singapur, Tajvan;
- Ameriško-karibsko območje, kamor sodijo predvsem Veliki Antili (Kajmanski otoki), Bahami, Panama, izjemoma tudi ameriška zvezna država Delaware.

V današnjem času je najbolj primerna ekonomska definicija, ki opredeljuje off shore območje kot državo, v kateri pravni red predpisuje sorazmerno majhne davke ali pa za določeno vrsto oseb ali dejavnosti veljajo posebne davčne ugodnosti. V slovenski literaturi lahko zasledimo tudi pojem off shore center (Čokelc, 2006, str. 68).

Možna je tudi klasifikacija off shore držav, ki jo uporablja OECD. Gre za države s škodljivo davčno konkurenco. OECD deli takšne države na davčne oaze (ang. tax haven) in države s preferencialnimi davčnimi režimi (Harmful tax competition, 1998, str. 20).

Države, ki se uvrščajo med davčne oaze, nimajo davka na dohodek ali pa so nominalne stopnje zelo nizke. Poleg tega mora država izpolnjevati še vsaj enega od naslednjih pogojev (Harmful tax competition, 1998, str. 23):

- 1) nesodelovanje pri izmenjavi informacij o davčnih zavezancih z drugimi državami;
- 2) zagotavljanje davčnih ugodnosti davčnim zavezancem na netransparenten način;
- 3) za pridobitev davčnih ugodnosti nerezidentom ni potrebno opravljati dejavnosti v sami državi.

Države s preferencialnimi davčnimi režimi so tiste, ki imajo na splošno visoke davčne stopnje, določene izjeme v davčni zakonodaji pa omogočajo davčnim zavezancem, da dosežejo podobne davčne prihranke kot v davčnih oazah (Arnold, McIntyre, 2002, str. 140). Nekatere države imajo v svojo zakonodajo vključene tudi kriterije za določanje davčnih oaz. Ti se večinoma nanašajo na primerjavo davčnih stopenj v domači in določeni tuji državi in lahko temeljijo na primerjavi nominalnih stopenj, povprečnih dejanskih stopenj ali pa stopenj, ki jih dejansko plača določen davčni zavezanec. Na podlagi teh kriterijev se lahko davčne oaze v podzakonskih aktih tudi poimensko določijo (Arnold, McIntyre, 2002, str. 92).

Določene opredelitve off shore območja najdemo tudi v slovenski zakonodaji. Zakon o deviznem poslovanju (1991) omenja v 53. členu pojem družba iz off shore področij. Ni pa ta pojem konkretnije definiran v samem zakonu ali podzakonskih aktih. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o preprečevanju pranja denarja (2002) v 5. členu omenja tuje pravne osebe, ki ne smejo opravljati trgovske ali proizvodne dejavnosti v državi, v kateri so registrirane. Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (dalje ZDDPO-2, 2006) pa v 8. členu omenja države, ki niso članice EU in v katerih je splošna oziroma povprečna nominalna stopnja obdavčitve dobička družb nižja od 12,5 odstotkov. Na podlagi tega kriterija so države tudi poimensko določene.

V tej nalogi uporabljam ekonomsko definicijo off shore območja. Izbrane države, ki ustrezajo tej opredelitvi, pa sem glede na navedene kriterije razdelil na davčne oaze in države z preferencialnim davčnim režimom. V prvo skupino sodijo Bahami, v drugo pa Kneževina Liechtenstein, Kraljevina Nizozemska in Republika Ciper.

Motivi, ki vodijo posameznike k prenosu premoženja v off shore države so lahko zelo različni. Goldstein (1994, str. 17) navaja naslednje glavne razloge:

1. zaščita premoženja pred tožbami in posojilodajalci;
2. zagotovitev zasebnosti in tajnosti;
3. izogibanje, zmanjšanje ali odlog davkov na dohodek in premoženje.

2.2 PRAVNE OBLIKE

Določene razlike v statusnopravni ureditvi obravnavanih držav izhajajo iz dejstva, da gre za države, ki sodijo v dva različna pravna sistema (Perenič, 2002, str. 196). Kneževina Liechtenstein in Kraljevina Nizozemska sta del evropskega (kontinentalnega) pravnega sistema, Bahami in Republika Ciper pa sodijo v anglo-ameriški pravni sistem. Za države, ki so del evropskega pravnega sistema, se uporablja tudi izraz države civilnega prava (ang. civil law countries) (Thuronyi, 2003, str. 24). Države, ki sodijo v angleški pravni sistem, pa se imenujejo tudi države občega prava (ang. common law countries) (Perenič, 2002, str. 198).

V okviru te točke bom predstavil tri vrste pravnih oblik, ki so predmet moje obravnave:

- delniška družba;
- zasebna fundacija;
- zaupništvo.

1. Delniška družba je gospodarska družba, katere osnovni kapital je razdeljen na delnice. Zakonska ureditev delniške družbe je v obravnavanih državah večinoma podobna kot v Sloveniji. Predpostavljam, da delniška družba deluje izključno kot holdinška družba. Holdinška družba je definirana kot tista, katere edina ali pretežna dejavnost je posedovanje kapitalskih deležev v drugih družbah.
2. Glavna razlika med zasebno in javno fundacijo¹ je v tem, da je slednja ustanovljena za splošnokoristen ali dobrodelen namen in ne more služiti osebnim interesom ustanovitelja ali njegovih družinskih članov. Kneževina Liechtenstein je bila prva država, ki je v svojo zakonodajo uvedla tudi institut zasebne fundacije (Ferrer, 2006, str. 3). Njeni ureditvi so v zadnjem desetletju sledile tudi nekatere druge države npr. Panama, Avstrija, Nizozemski Antili in Bahami. Zasebna fundacija je pravna oseba in je namenjena zlasti upravljanju družinskega premoženja. Ustanovi se tako, da ustanovitelj sprejme akt o ustanovitvi. V njem morajo biti opredeljeni ustanovitveno premoženje, upravičenci in način upravljanja fundacije. Upravičenci so ponavadi ustanovitelj in njegovi družinski člani, lahko pa tudi druge osebe. Zasebna fundacija se lahko uporabi tudi za davčno planiranje.
3. Institut zaupništva je uveljavljen predvsem v državah anglo-ameriškega pravnega sistema. Prvi mednarodni dokument, ki obravnava zaupništvo, je Konvencija o zaupništvu, ki jo je sprejela Haška konferenca za mednarodno zasebno pravo. Pri zaupništvu gre za posebne vrste pogodbeno razmerje med ustanoviteljem in zaupnikom. Zaupnik je lahko posameznik ali zaupniška družba, ki ima ustrezno licenco za opravljanje zaupniških storitev. Ustanovitelj na podlagi sporazuma prenese v pravno lastništvo zaupnika določeno premoženje, ki predstavlja poseben

¹ V slovenski zakonodaji se za javno fundacijo uporablja izraz ustanova (Zakon o ustanovah, 2005).

zaupniški sklad (ang. trust fund). V sporazumu se določijo način upravljanja premoženja in upravičenci do izplačil iz zaupniškega sklada. Za upravljanje premoženja je ponavadi zadolžen zaupniški odbor (ang. board of trustees), ustanovitelj pa lahko ohrani pristojnost imenovanja zaupniškega odbora in nadzornih organov. Zaupništvo se lahko uporabi za davčno planiranje, saj zavezancem omogoča odlog davkov na dohodek in premoženje. Konvencija o zaupništvu prepušča ureditev obdavčenja zaupniških skladov posamezni državi pogodbenici. Davčna praksa na tem področju je bolj razvita v državah občega prava, pa tudi v teh državah se pojavljajo določene težave pri interpretaciji obdavčitve. Splošno pravilo, ki se uporablja, je načelo davčne transparentnosti (ang. flow-through effect). To pomeni, da se za davčne namene dohodki zaupniškega sklada štejejo kot dohodki ustanovitelja ali upravičencev (Thuronyi, 2003, str. 285).

Razlika med tremi obravnavanimi pravnimi oblikami je v tem, da sta delniška družba in zasebna fundacija pravni osebi, pri zaupništvu pa gre za posebne vrste pogodbeno razmerje. Delniška družba ima kapital razdeljen na delnice in je namenjena opravljanju pridobitne dejavnosti. Delničarji so upravičeni do glasovanja na skupščini, izplačila dividend in preostanka likvidacijske mase po poplačilu upnikov. Pri zasebni fundaciji in zaupništvu ustanovitelj pridobi ustanoviteljske pravice, upravičenci do izplačil pa so lahko poljubno določeni. Njuna dejavnost je omejena na upravljanje finančnih naložb. Zaupništvo in zasebna fundacija v določeni meri predstavljata alternativo delniški družbi, saj posameznik, ki prenese premoženje na eno od treh pravnih oblik, preneha biti lastnik tega premoženja. Pomembna razlika pa je v tem, da je premoženje, prenešeno v zaupništvo ali na zasebno fundacijo, zakonsko zaščiteno pred potencialnimi bodočimi terjatvami do ustanovitelja. Ustanoviteljev bodoči upnik ali dedič, ki bi se želel polastiti premoženja zaupniškega sklada ali zasebne fundacije, tega ne more storiti, ker mu zakonodaja to onemogoča. Po drugi strani pa delnice, ki jih posameznik pridobi v zameno pri prenosu premoženja na delniško družbo, še vedno predstavljajo njegovo osebno imetje, zato so lahko predmet rubeža.

2.3 KAPITALSKI DELEŽI IN DOHODKI, KI SO PREDMET OBRAVNAVE

Kapitalski deleži so deleži v osnovnem kapitalu v delniških družbah in družbah z omejeno odgovornostjo s sedežem v Sloveniji. Prenosi kapitalskih deležev so kapitalski posli, kakor so definirani v Zakonu o deviznem poslovanju (dalje ZDP-1, 2003). Kapitalski posli po tem zakonu so posli med rezidenti in nerezidenti, katerih namen je prenos kapitala. V našem primeru gre za neposredne naložbe in posle z vrednostnimi papirji na kapitalskem trgu. Rezidenti so fizične osebe s stalnim prebivališčem v Sloveniji, nerezidenti pa tuje pravne osebe. Neposredne naložbe so naložbe, ki jih investitor opravi z namenom vzpostavitve trajnih ekonomskih povezav in pridobitve učinkovitega vpliva na upravljanje gospodarske družbe ali drugega pravnega subjekta.

Za namene te naloge so relevantni naslednji dohodki, ki imajo vir v Sloveniji:

- 1) dividende iz naložb v lastniške vrednostne papirje, ki jih izdajo gospodarske družbe, ki so ustanovljene v skladu s predpisi v Sloveniji;
- 2) dohodki iz naložb v lastniške deleže v gospodarskih družbah, ki so ustanovljene v skladu s predpisi v Sloveniji;
- 3) dobiček od odsvojitve naložb iz prvih dveh točk (kapitalski dobiček).

3 DAVČNO OKOLJE IN STATUSNOPRAVNE ZNAČILNOSTI PRAVNIH OBLIK V IZBRANIH DRŽAVAH

V okviru tega poglavja bom podal kratek opis posamezne države, statusnopravne značilnosti ter značilnosti obdavčitve izbranih pravnih oblik.

3.1 KNEŽEVINA LIECHTENSTEIN

Kneževina Liechtenstein (krajše Liechtenstein) je majhna državica, ki leži med Avstrijo in Švico. Ustanovljena je bila leta 1709 v okviru Svetega rimskega cesarstva, leta 1806 pa je postala samostojna država (The world factbook-Liechtenstein, 2007). Leta 1922 je država s Švico sklenila sporazum o carinski in denarni uniji, ki je v veljavi še danes. Kneževina je leta 1992 pristopila k Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru² in tako de facto postala del notranjega trga Evropske unije (Širitev EGP, 2007).

Na čelu države je knez, ki ima precejšen vpliv pri političnem odločanju. Med drugim ima pravico veta na odločitve parlamenta ter možnost razpustitve vlade. Knez tudi imenuje predsednika vlade, ki je ponavadi vodja največje parlamentarne stranke. Enodomni parlament je pristojen za imenovanje vlade, vendar mora listo ministrov potrditi tudi knez.

Liechtenstein je kljub svoji majhnosti in omejenim naravnim virom gospodarsko dobro razvit, bruto domači proizvod na prebivalca pa je na ravni sosednjih držav. Pospешen razvoj industrije se je začel v drugi polovici 20. stoletja. Gospodarstvo je izvozno usmerjeno in temelji na specializirani in tehnološko visoko razviti proizvodnji. Glavne industrijske panoge so kovinska, kemična in farmacevtska industrija (Pogačnik et al., 1995, str. 280). Pomembno gospodarsko vlogo imajo tudi finančne in zaupniške storitve.

²Sporazum o ustanovitvi Evropskega gospodarskega prostora (Sporazum o EGP) je bil sklenjen med Evropsko skupnostjo (ES) in sedmimi državami članicami Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA). Podpisan je bil maja 1992 v Oportu. Veljati je začel 1. januarja 1994 v državah Evropske unije in Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA), razen v Švici. Po vstopu Avstrije, Finske in Švedske v Evropsko unijo so v okviru EFTA ostale še Norveška, Islandija in Liechtenstein. Švica pa je z Unijo sklenila dvostranske sektorske sporazume.

Liechtenstein na splošno velja za državo z zmerno obdavčitvijo pravnih in fizičnih oseb, določene izjeme v davčni zakonodaji pa omogočajo davčnim zavezancem dosegati zanemarljivo nizke stopnje obdavčitve dohodkov in premoženja. Zakon iz leta 1961, ki v pretežni meri ureja obdavčitev pravnih oseb se imenuje Gesetz über die Landes- und Gemeindesteuern (dalje Steuergesetz, 1961). S tem zakonom je urejeno plačevanje davkov na dohodek in kapital pravnih oseb ter plačevanje davčnega odtegljaja od dohodkov iz vrednostnih papirjev. Davčna stopnja pri dohodku pravnih oseb se odmeri po posebni formuli in znaša med 7,5 in 15 odstotkov. Ta stopnja se poviša v primeru, če izplačilo dividend preseže določen odstotek obdavčljivega kapitala. Davčna stopnja pri davku na kapital znaša 2 promila (Steuergesetz, 1961, 79. člen). Za delniške družbe, zasebne fundacije in zaupništva, ki pridobivajo dohodke izključno v tujini, pa velja poseben davčni režim, ki je opisan v nadaljevanju.

Ustanovitveni kapital pravnih oseb in nekatere transakcije so obdavčeni tudi s posebnim transakcijskim davkom. Na podlagi sporazuma o carinski uniji s Švico se za obdavčitve določenih transakcij uporablja švicarski zakon Bundesgesetz über die Stempelabgaben (1973). Transakcijski davek na promet z vrednostnimi papirji in kapitalskimi deleži (nem. Umsatzabgabe) je potrebno plačati, če ima vsaj ena od pogodbenih strank ali njun posrednik status rezidenčnega trgovca z vrednostnimi papirji. Za nekatere transakcije, ki niso predmet obdavčitve po švicarskem zakonu, pa velja vsakoletni liechtensteinski proračunski zakon Finanzgesetz – v našem primeru gre za Finanzgesetz für das Jahr 2006 (2006).

Normativna pravila ustanovitve in poslovanja pravnih oseb in zaupništva v Liechtensteinu so urejena z zakonom, ki se imenuje Personen – und Gesellschaftsrecht (dalje PGR, 1926). V nadaljevanju so predstavljene statusnopravne značilnosti in obdavčitev delniške družbe, zasebne fundacije in zaupništva.

3.1.1 Zasebna fundacija

Zasebno fundacijo lahko ustanovi ena ali več fizičnih ali pravnih oseb ne glede na narodnost oz. rezidentstvo (The Liechtenstein Foundation, 2007, str. 1). Ustanovitelji z izjavo o ustanovitvi (nem. die Stiftungsurkunde) prenesejo na fundacijo, ki je predmet ustanovitve, določeno premoženje za določen nekomercialni oz. dobrodelni namen. Zasebna fundacija pridobi lastnost pravne osebe z vpisom v javni register. Izjema od tega pravila so cerkvene in družinske fundacije ter tiste, pri katerih so upravičenci poznani. Te fundacije pridobijo pravno osebnost že s tem, ko ustanovitelji sprejmejo izjavo o ustanovitvi in jo deponirajo pri registrskem organu. Tako se zagotovi popolna anonimnost ustanovitelja in upravičencev, saj podatki iz izjave o ustanovitvi niso javni dostopni.

Zasebno fundacijo običajno vodi fundacijski odbor, sestavljen iz enega ali več članov. Vsaj en član odbora mora biti liechtensteinski državljan z ustrežno poklicno licenco (npr.

odvetnik, zaupnik). Ustanovitelj lahko imenuje tudi enega ali več zaščitnikov (ang. protector), ki nadzirajo delo odbora. Osnovni kapital zasebne fundacije je lahko nominiran v švicarskih frankih (dalje CHF), evrih (dalje EUR) ali ameriških dolarjih (dalje USD) in mora znašati vsaj 30.000 denarnih enot izbrane valute (Company Forms in the Principality of Liechtenstein, 2007, str. 14). Vplača se lahko v denarju ali kot stvarni vložek. Ob ustanovitvi mora biti minimalni znesek v celoti vplačan.

Ob ustanovitvi je potrebno plačati enoodstotni davek na ustanovitveni kapital (nem. die Gründungs – oder Wertstempelgebühr), če le-ta presega vrednost 1 milijon CHF. Enako je obdavčeno tudi vsako kasnejše povečanje kapitala. Za kapital, ki presega 5 milijonov CHF, odobri davčna uprava na podlagi prošnje davčno stopnjo v višini pol odstotka, za kapital nad 10 milijoni CHF pa se davčna stopnja zniža na tri desetinke odstotka. Za cerkevne, dobrodelne in družinske fundacije ter fundacije, ki se ukvarjajo zgolj z upravljanjem finančnih naložb je predpisana nižja obdavčitev. Ob ustanovitvi je davčna stopnja dve destinki odstotka, najmanjši znesek davka pa je 200 CHF (Finanzgesetz für das Jahr 2006, 2006, 6. člen). Potrebno je še omeniti, da naknadna vplačila, ki ne pomenijo povečanja osnovnega kapitala, niso obdavčena (Company Forms in the Principality of Liechtenstein, 2007, str. 10).

Letni kapitalski davek (nem. die Kapitalsteuer) znaša 1 promil celotne neto vrednosti sredstev, vendar najmanj 1000 CHF. Če neto vrednost sredstev presega 2 milijona CHF, se presežek obdavči po davčni stopnji 0,75 promila, za presežek nad 10 milijoni CHF, pa je davčna stopnja 0,5 promila. Davek je potrebno plačati vnaprej za tekoče poslovno leto (Steuergesetz, 1961, 83., 85. člen).

Transakcijski davek (nem. Umsatzabgabe) je potrebno plačati na promet z vrednostnimi papirji in kapitalskimi deleži, če je vsaj ena od pogodbenih strank ali njun posrednik, domači trgovec z vrednostnimi papirji. Za rezidenčne trgovce z vrednostnimi papirji se poleg bank in drugih profesionalnih finančnih posrednikov štejejo gospodarske družbe (delniške družbe, družbe z omejeno odgovornostjo...), ki imajo med sredstvi vrednostne papirje oz. kapitalske deleže v vrednosti več kot 10 milijonov CHF. Zasebne fundacije se po davčni zakonodaji ne štejejo za trgovce z vrednostnimi papirji, zato promet z vrednostnimi papirji, ki ga opravijo v svojem imenu in za svoj račun, ni obdavčen s transakcijskim davkom (Wanger, 2006, str. 13). Izplačila upravičencem, ki so nerezidenti, niso obdavčena.

3.1.2 Zaupništvo

Institut zaupništva (nem. der Treuhandverhältnis) je bil uveden na podlagi zgledov iz držav anglo-ameriškega pravnega sistema (Trusts, 2006). Zaupništvo se ustanovi s pisnim sporazumom med ustanoviteljem in zaupnikom. Zaupnik je lahko pravna ali fizična oseba, na katerega ustanovitelj prenese določeno premoženje (The Trust in Liechtenstein Law,

2007, str. 1). Na podlagi takšnega sporazuma postane zaupnik zakoniti lastnik tega premoženja in ga je dolžan upravljati v korist upravičencev, ki so določeni v sporazumu. Upravičencem se lahko izdajo certifikati, ki imajo naravo vrednostnih papirjev.

V roku 12 mesecev od ustanovitve je potrebno zaupništvo prijaviti za vpis v javni register. Prijava mora vsebovati ime zaupništva in njegovo trajanje ter podatke o zaupnikih. Vsaj en zaupnik mora biti liechtensteinski rezident. Podobno kot pri fundaciji pa registracija ni potrebna, če se sporazum o ustanovitvi ali overjena kopija le-tega v roku 12 mesecev od ustanovitve deponira pri registrskem organu.

Če se premoženje, ki je navedeno v zaupniškem sporazumu, v celoti nahaja v tujini, znaša letni kapitalski davek 1 promil vrednosti tega premoženja (Steuergesetz, 1961, 84. člen). Izplačila upravičencem iz zaupniškega sklada, ki so nerezidenti, niso obdavčena. Če pa so upravičencem izdani certifikati, je potrebno ob izplačilu plačati 4-odstotni kuponski davek na izplačani znesek (Chapter 20 - Taxation of trusts and foundations, 2006).

3.1.3 Delniška družba

PGR (1926) omogoča kot v Sloveniji Zakon o gospodarskih družbah (dalje ZGD-1, 2006) simultano (sočasno) ali pa postopno (sukcesivno) ustanovitev delniške družbe. Pri simultani ustanovitvi ustanovitelji - biti morata najmanj dva, sprejmejo izjavo o ustanovitvi in statut ter prevzamejo delnice. Delnice so lahko oblikovane kot delnice z nominalno vrednostjo ali kot delnice brez nominalne vrednosti. Lahko se glasijo na ime ali na prinosnika. Osnovni kapital je lahko nominiran v CHF, EUR ali USD in mora znašati vsaj 50.000 denarnih enot izbrane valute. Ob prijavi za vpis v register je potrebno predložiti potrdilo banke oz. druge ustrezne inštitucije, da je osnovni kapital vplačan vsaj v višini 25 odstotkov nominalne vrednosti, vendar najmanj v znesku 50.000 enot valute, v kateri je nominiran. Delniško družbo lahko vodi direktor – posameznik ali pa direktorski odbor, sestavljen iz več članov.

Obdavčitev ustanovitve delniške družbe je urejena s švicarskim Bundesgesetz über die Stempelabgaben (1973). Ta zakon v 5. členu določa, da je potrebno plačati 1-odstotni davek na osnovni kapital, če le-ta presega 1 milijon CHF. Enako je obdavčeno tudi vsako kasnejše povečanje osnovnega kapitala, kakor tudi morebitna naknadna vplačila delničarjev, ki ne povečujejo osnovnega kapitala. Letni kapitalski davek znaša 1 promil neto vrednosti sredstev (Steuergesetz, 1961, 83. člen). Ob izplačilu dividend mora delniška družba plačati 4-odstotni davčni odtegljaj (nem. die Couponsteuer) od bruto vrednosti izplačanih dividend.

Za rezidenčne trgovce z vrednostnimi papirji se poleg bank in drugih profesionalnih finančnih posrednikov štejejo tudi delniške družbe, ki imajo med sredstvi vrednostne papirje oz. kapitalske deleže v vrednosti več kot 10 milijonov CHF. Zato je promet z

vrednostnimi papirji, ki ga opravi takšna delniška družba, obdavčen s transakcijskim davkom.

3.2 REPUBLIKA CIPER

Republika Ciper (krajše Ciper) je otoška država v vzhodnem Sredozemlju, ki je postala samostojna leta 1960, pred tem pa je bila britanska kronska kolonija (Pogačnik et al., 1995, str. 229). Samostojnosti so sledili spopadi med večinskim grškim prebivalstvom in turško manjšino, zato je OZN leta 1964 poslala na otok svoje mirovne sile. Leta 1974 je Turčija napadla Ciper in zasedla več kot tretjino ozemlja na severnem delu otoka. Posledica tega je bila razdelitev otoka na južni del, ki je pod nadzorom ciprske vlade in na severni del, ki je pod nadzorom turške manjšine. Le-ta je leta 1983 razglasila neodvisno državo Turško republiko severni Ciper, ki pa ni mednarodno priznana. Ciper je leta 2004 vstopil v EU, vendar za severni del ne veljajo evropski pravni predpisi.

Predsednik, ki je izvoljen na neposrednih volitvah, je hkrati šef države in šef vlade (Cyprus, 2007). Zakonodajno funkcijo opravlja enodomni parlament, v katerem pa od leta 1983 ni več turških predstavnikov. Ciper ima solidno razvito gospodarstvo, BDP na prebivalca znaša 23.000 USD. Storitve imajo kar 76-odstoten delež v ciprskem BDP, najpomembnejše pa so turistične in finančne. Ciper je maja 2005 vstopil v evropski sistem deviznih tečajev ERM2 in v prihodnjem letu načrtuje uvedbo evra (Đerić, 2007, str. 7).

Ciper je zaradi svojega davčnega sistema in dobro razvite infrastrukture ugodna lokacija za ustanovitev podjetja. Čeprav je morala država pred vstopom v EU v določeni meri prilagoditi davčne predpise, je v zakonodaji še vedno ostalo precej davčnih ugodnosti. Poleg tega ima Ciper sklenjenih triintrideset sporazumov o izogibanju dvojnemu obdavčevanju z drugimi državami, kar v veliki meri odpravlja problem dvojne obdavčitve pri mednarodnih transakcijah. V nadaljevanju so predstavljene značilnosti in obdavčitev delniške družbe in zaupništva.

3.2.1 Delniška družba

Republika Ciper predstavlja ugodno poslovno okolje za ustanovitev delniške družbe. Za holdinško družbo ni predpisana posebna pravna oblika, največkrat pa se holdinška družba ustanovi kot nejavna delniška družba (Private Company Limited by Shares, 2006). Delniški družbi se prizna nejavni status, če je v njenem statutu (ang. articles of incorporation) določeno, da je (Private company limited by shares, 2006):

- 1) omejena možnost prenosa delnic na druge osebe s strani obstoječih delničarjev;
- 2) število delničarjev omejeno na 50;
- 3) javna prodaja delnic in drugih vrednostnih papirjev izdanih s strani družbe prepovedana.

Nejavna delniška družba mora imeti vsaj enega delničarja in enega direktorja. V zakonodaji ni nobenih omejitev glede nanižje ali najvišje vrednosti odobrenega (ang. authorised) osnovnega kapitala. Običajna praksa je, da odobreni osnovni kapital znaša 10.000 ciprskih funtov, vendar ni potrebno, da je ob ustanovitvi v celoti vplačan. Delnice se lahko izdajo s premijo (Holding companies in Cyprus, 2006, str. 13), kar pomeni, da je emisijski znesek delnice višji od njene nominalne vrednosti.

Družba je ciprski davčni zavezanec, če je kraj njenega dejanskega upravljanja in kontrole v Republiki Ciper (Tax Facts & Figures 2006 – Cyprus, 2006, str. 14). Vrste davka za pravne osebe v Republiki Ciper so: davek od dohodka pravnih oseb (ang. corporation tax), posebni prispevek za obrambo (ang. special contribution for defense), davek na odobreni osnovni kapital (ang. capital duty) in transakcijski davek (ang. stamp duty).

Prejete dividende in dobički, realizirani s prodajo kapitalskih deležev, so izvzeti iz davka na dohodek pravnih oseb (Tax Facts & Figures 2006 – Cyprus, 2006, str. 14). Dividende ali druga prejeta izplačila deležev v dobičku (dalje dividende), ki jih prejme holdinška družba od tuje družbe so izvzeti tudi iz posebnega prispevka za obrambo pod pogojem, da ima holdinška družba v družbi, ki izplača dividende, vsaj enoodstotni delež v kapitalu. To izvzetje pa ne velja v primeru, da sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

- 1) družba, ki izplača dividende, ustvari več kot 50 odstotkov svojega prihodka z finančnimi naložbami;
- 2) stopnja davka na izplačane dividende, v matični državi družbe, ki izplača dividende, je znatno nižja kot tista na Cipru.

V primeru, da prejete dividende niso izvzete iz obdavčitve, je potrebno nanje plačati posebni prispevek za obrambo po 15 odstotni davčni stopnji.

Davčna obveznost za plačilo transakcijskega davka nastane ob sklenitvi določenih pogodb, če je predmet pogodbe ciprsko premoženje ali če se pogodbeni dela izvajajo v Republiki Ciper. (Holding companies in Cyprus, 2006, str. 17). Primer takšne pogodbe je npr. prodaja delnic ciprskega podjetja ali pa najem posojila pri ciprski banki. Davčna stopnja za pogodbene vrednosti do 100.000 funtov znaša 1,5 promila, za vrednosti nad tem zneskom pa 2 promila (Tax Facts & Figures 2006 – Cyprus, 2006, str. 34).

Ob ustanovitvi podjetja je potrebno plačati registrskemu organu davek na odobreni osnovni kapital. Fiksni znesek tega davka znaša 60 ciprskih funtov, variabilni znesek pa se odmeri v vrednosti 0,6 odstotka odobrenega osnovnega kapitala. Dajatev ob morebitnih kasnejših povečanjih odobrenega osnovnega kapitala prav tako znaša 0,6 odstotka vrednosti dodatno odobrenega kapitala. Ta davek je možno zmanjšati tako, da se delnice izdajo po emisijski vrednosti, ki znatno presega nominalni znesek (Holding companies in Cyprus, 2006, str. 15). V tem primeru se ob izdaji delnic dodatno plača zgolj 10 ciprskih funtov (Tax Facts & Figures 2006 – Cyprus, 2006, str. 37).

3.2.2 Zaupništvo

Za tuje osebe je najbolj primerno mednarodno zaupništvo, ki je bilo zakonsko urejeno leta 1992 (Cyprus Table Of Statutes, 2006). Za mednarodno zaupništvo morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji (Neokleous, 2007, str. 2):

- 1) ustanovitelj ne sme biti ciprski rezident;
- 2) vsaj eden od članov zaupniškega odbora mora biti ciprski rezident;
- 3) nihče od upravičencev, razen dobrodelnih ustanov, ne sme biti ciprski rezident;
- 4) zaupniški sklad ne sme vključevati nepremičnin na Cipru.

Ustanovitelj je lahko tudi ciprska delniška družba, če je v stoddstotni lasti nerezidentov in če ne opravlja dejavnosti v Republiki Ciper. Značilnosti ciprskega mednarodnega zaupništva so (Neokleous, 2007, str. 3):

- 1) najdaljše obdobje, za katero se lahko sklene zaupništvo, je 100 let;
- 2) ni omejitev glede akumulacije dohodka v zaupniškem skladu;
- 3) domače in tuje sodne odločbe glede upravičenosti do premoženja v zaupniškem skladu nimajo pravnega učinka;
- 4) v primeru stečaja ali likvidacije ustanovitelja, premoženje v zaupniškem skladu ne predstavlja stečajne mase, razen če ne gre za dokazano goljufanje posojilodajalcev.

Vsi dohodki zaupništva, ki imajo vir zunaj Republike Ciper, so neobdavčeni. Prav tako so neobdavčeni tudi dohodki zaupništva, ki so prejeti od ciprske mednarodne poslovne družbe. Neobdavčena so tudi izplačila upravičencem (Tax Facts & Figures 2006 – Cyprus, 2006, str. 30).

3.3 BAHAMI

Bahami (ang. The Commonwealth of Bahamas) so država v Atlantskem oceanu, ki sestoji iz približno sedemsto otokov. Arhipelag otokov se razprostira od vzhodnih obal Floride proti jugovzhodu. Večina prebivalcev živi na otoku New Providence, kjer je tudi glavno mesto Nassau ter na otoku Grand Bahama (Azzara, 1999, str. 23). Bahami so bili od leta 1648 britanska kolonija, samostojna država pa so postali leta 1974. Navkljub politični neodvisnosti je formalno angleška kraljica še vedno šef države, zato ima pravico imenovanja svojega zastopnika – generalnega guvernerja. Prav tako so Bahami še vedno država članica Britanske skupnosti narodov (Smathers, 2003, str. 12).

Politična ureditev temelji na angleškem parlamentarnem modelu. Parlament je dvodomni, sestavljata ga skupščina in senat. Predstavniki skupščine se volijo na neposrednih volitvah, člane senata pa imenuje guverner na predlog predsednika vlade in vodje opozicijskih strank (The Commonwealth of The Bahamas, 2007). Vlado vodi predsednik vlade, ki ga imenuje generalni guverner. Ponavadi je na to mesto imenovan vodja največje

parlamentarne stranke ali koalicije strank, ki imajo večino v skupščini (The world factbook - Bahamas, 2007).

Najpomembnejši gospodarski panogi sta turizem in finančne storitve. Turistične storitve in z njimi povezana gradnja turistične infrastrukture predstavljajo kar 60 odstotni delež v bruto domačem proizvodu. Državo letno obišče okoli 3 milijone turistov, večinoma iz ZDA. Bahami imajo tudi dobro razvit finančni sektor, saj je prestolnica Nassau eden vodilnih finančnih centrov. Tu je prisotna večina pomembnih mednarodnih bank in drugih finančnih institucij.

Bahami ne poznajo davka na dohodek pravnih in fizičnih oseb, davka na kapitalški dobiček, davčnega odtegljaja pri izplačilu dividend, prometnega davka ter davkov na dediščine in darila. Glavni viri javnofinančnih prihodkov so carinske dajatve, podjetniške takse ter davki na nepremičnine (Bahamas - domestic corporate taxes, 2007). V nadaljevanju so predstavljene značilnosti in obdavčitev zaupništva, fundacije in delniške družbe.

3.3.1 Zaupništvo

Zaupništvo je pravno urejeno v več zakonih (Bahamas Legislative Highlights, 2006, str. 5). Glavne značilnosti so:

- 1) zaščita premoženja v zaupniškem skladu pred tujimi sodnimi odločbami glede dedovanja;
- 2) časovna omejitev pravice posojilojemalcev, da izpodbijajo prenos premoženja na zaupništvo;
- 3) zaupništvo se lahko ustanovi za največ 150 let;
- 4) ustanovitelj lahko ohrani določene pristojnosti glede naknadnih sprememb zaupniškega sporazuma in imenovanja zaupniškega odbora (Trustee Act, 1998, 3. člen).

Leta 2004 je bil sprejet Purpose Trust Act, ki omogoča ustanovitev namenskega zaupništva. Za takšno zaupništvo ne velja omejitev časovnega obdobja za katero se lahko ustanovi. Prav tako ni potrebno v izjavi o ustanovitvi (ang. trust instrument) navesti upravičencev, pač pa samo namen za katerega je sklad ustanovljen.

Ob sklenitvi zaupniškega sporazuma ni potrebna registracija ali obveščanje registrskega organa. Vsi prihodki zaupništva in izplačila upravičencem so neobdavčeni. Na izjavo o ustanovitvi je potrebno nalepiti kolek v vrednosti 50 USD.

3.3.2 Zasebna fundacija

Zakon, ki ureja delovanje zasebnih fundacij na Bahamih se imenuje Foundations Act. Sprejet je bil leta 2004 in leto kasneje dopolnjen (A guide to foundations in Bahamas, 2006, str. 2). Zasebna fundacija se ustanovi tako, da ustanovitelj sprejme akt o ustanovitvi (ang. foundation charter), ki mora vsebovati (Foundations Act, 2004, 6. člen):

- 1) ime fundacije;
- 2) podatke o ustanovitelju;
- 3) namen in cilje fundacije;
- 4) podatke o ustanovitvenem premoženju, ki mora znašati vsaj 10.000 USD;
- 5) imena upravičencev ali postopek, kako se ti določijo;
- 6) ime in naslov tajnika fundacije.

Akt o ustanovitvi lahko poleg obveznih vsebuje tudi druge sestavine npr. pravice ustanovitelja glede imenovanja organov fundacije in upravičencev. Ustanovitelj ima zakonsko možnost, da v aktu o ustanovitvi opredeli organe upravljanja in nadzora. Zasebna fundacija ima lahko enega ali več direktorjev, zaščitnike (protektorje), upravni odbor in podobne organe. Obvezno je le imenovanje tajnika fundacije, ki mora biti bahamski rezident z ustrezno licenco. Tajnik je hkrati tudi direktor fundacije (Foundations Act, 2004, 12. člen).

Zasebna fundacija pridobi poslovno sposobnost z vpisom v register. Zahtevi za registracijo je potrebno predložiti naslednje dokumente (Foundations Act, 2004, 21. člen):

- 1) povzetek akta o ustanovitvi, podpisan s strani pooblaščenca, ki zastopa ustanovitelja v postopku registracije;
- 2) seznam s podatki o prvih direktorjih fundacije;
- 3) izjava pooblaščenca, da fundacija izpolnjuje zakonsko predpisane pogoje.

Ob registraciji je potrebno plačati takso v višini 500 USD. Toliko znaša tudi letna taksa za vodenje v registru fundacij (The Foundations Regulations, 2004).

3.3.3 Delniška družba

Zakon, ki ureja mednarodne poslovne družbe, se imenuje IBC Act (2000). Delniško družbo lahko ustanovita najmanj dva ustanovitelja, ki sprejmeta memorandum (ang. Memorandum of Association) in pravila (ang. Articles of Association). Vsak ustanovitelj mora imeti ustrezno licenco za ustanavljanje podjetij (IBC Act, 2000, 4. člen). Memorandum mora vsebovati ključne podatke o družbi kot so ime, naslov in dejavnost družbe, znesek odobrenega kapitala in podobno. Pravila pa natančneje opredeljujejo organe družbe in njihove pristojnosti. Vsaka družba mora imeti registriranega agenta, ki zastopa družbo v postopkih pred državnimi organi.

Ob registraciji je potrebno registrskemu organu predložiti memorandum in pravila. Taksa ob registraciji znaša 330 USD. Letna taksa za vodenje v registru družb je odvisna od višine odobrenega kapitala. Družbe, pri katerih odobreni kapital ne presega 50.000 USD, plačajo letno takso 350 USD, tiste z višjim zneskom odobrenega kapitala pa 1000 USD letno (The International Business Companies (Amendment to Fee Schedule) Order, 2004).

V nasprotju z dokaj rigidnimi ureditvami delniške družbe v državah s kontinentalnim pravnim sistemom je bahamska zakonodaja zelo fleksibilna. Pomembnejše značilnosti so:

- 1) družba mora imeti vsaj enega direktorja;
- 2) sklicovanje letnih skupščin delničarjev ni obvezno;
- 3) delnice se lahko vplačajo tudi v opravljenih storitvah ali s predložitvijo jamstva;
- 4) minimalni osnovni kapital ni predpisan, standardni znesek pa je 5.000 USD (Bahamas Legislative Highlights, 2006, str. 8);
- 5) izdaja delnic na prinosnika ni dovoljena (IBC Act, 2000, 10. člen);
- 6) pestre možnosti izdaje različnih vrst delnic (npr. delnica brez glasovalne pravice; delnica, ki daje imetniku, več kot en glas; delnica, ki je zamenljiva za določena sredstva družbe...);
- 7) pestre možnosti izdaje različnih izvedenih finančnih instrumentov, ki so zamenljivi za vrednostne papirje družbe (npr. opcije, nakupni boni...).

3.4 KRALJEVINA NIZOZEMSKA

Kraljevino Nizozemsko sestavljajo tri entitete: Nizozemska, Nizozemski Antili in Aruba. Nizozemska je industrijsko razvita zahodnoevropska država in ustanovna članica Evropske gospodarske skupnosti, predhodnice današnje Evropske unije. Prestolnica Amsterdam je svetovno draguljarsko središče, pristanišči Rotterdam in novi Europort pa sta glavni evropski pristanišči za pretovarjanje in upravljanje z blagom. Poleg industrije je pomembna gospodarska panoga tudi kmetijstvo. Vlado vodi premier, ki ga imenuje monarh. Dvodomni parlament je sestavljen iz spodnjega in zgornjega doma (Pogačnik et al., 1995, str. 299).

Nizozemski Antili so skupina petih otokov v Karibskem morju. Leta 1954 so dosegli popolno notranjo avtonomijo znotraj nizozemske kraljevine, za obrambo in zunanje zadeve pa je ostala pristojna nizozemska vlada (Netherlands Antilles, 2007). Najpomembnejše gospodarske panoge so turizem, naftna rafinerija in finančna industrija. Šef države je monarh, ki ga zastopa generalni guverner. Enodomni parlament se voli na neposrednih volitvah. Leta 2006 so trije otoki s sporazumom pristopili k Nizozemski (Three Antillean islands to receive new status, 2007), otoka Curacao in Sint Maarten pa sta znotraj kraljevine dobila podoben status, kot ga ima Aruba.

Čeprav ima Nizozemska sofisticiran davčni sistem z visokimi davčnimi stopnjami obstajajo v davčni zakonodaji določene ugodnosti, ki privabljajo številne mednarodne investitorje. Poleg tega ima Nizozemska z mnogimi državami sklenjene sporazume o

izogibanju dvojnemu obdavčevanju, kar v bistveni meri odpravlja problem dvojne obdavčitve dohodkov. Dodatna prednost nizozemske zakonodaje je v tem, da omogoča sklenitev vnaprejšnjih sporazumov med davčno upravo in davčnimi zavezanci, na podlagi katerih se fiksno določi davčna obveznost. Gre za sporazum o vnaprejšnji določitvi transference cen in za sporazum o potrditvi določenih davčnih ugodnosti za mednarodne investitorje.

Davčni odnosi med vsemi tremi entitetami Kraljevine Nizozemske so urejeni s posebnim tripartitnim davčnim sporazumom (Netherlands Antilles as an International Financial Center, 2006, str. 44), Nizozemski Antili pa so v davčnem pogledu neodvisni od Nizozemske (Falkena et al., 2007, str. 1). V nadaljevanju so predstavljene značilnosti in obdavčitev delniške družbe na Nizozemskem in zasebne fundacije na Nizozemskih Antilih.

3.4.1 Delniška družba

Statusnopravna ureditev delniške družbe je podobna kot v drugih državah z evropskim kontinentalnim sistemom. Delniška družba na Nizozemskem se lahko ustanovi kot javna delniška družba (niz. naamloze vennotschap ali krajše NV) ali kot nejavna delniška družba (niz. besloten vennotschap ali krajše BV). Nejavna delniška družba ne sme pridobivati kapitala z javno prodajo delnic ali uvrstiti delnic na organizirani trg vrednostnih papirjev (Meinema, 2007, str. 1). Nejavno delniško družbo lahko ustanovi ena ali več pravnih ali fizičnih oseb, ki sprejmejo ustanovitveni akt v obliki notarskega zapisa. Osnutek ustanovitvenega akta mora biti predhodno predložen Ministrstvu za pravosodje, ki mora potrditi, da ni zakonskih zadržkov za ustanovitev podjetja. Ministrstvo preveri skladnost načrtovane dejavnosti podjetja z nizozemsko zakonodajo ter identiteto ustanoviteljev in upravnega odbora.

Najnižji osnovni kapital nejavne delniške družbe znaša 18.000 EUR, delnice pa se lahko vplačajo v denarju ali v obliki stvarnih vložkov. Če se vplačajo v denarju, je potrebno predložiti bančno potrdilo o depozitu denarnih vložkov z izjavo banke, da lahko družba s sredstvi prosto razpolaga. Če pa se delnice vplačajo v obliki stvarnih vložkov, morajo ustanovitelji pred sprejemom ustanovitvenega akta sestaviti in podpisati poročilo o stvarnih vložkih. Poleg tega mora stvarne vloške oceniti pooblaščen revizor. Družba mora imeti vsaj enega direktorja, ki je lahko tudi pravna oseba. Nadzorni svet ni obvezen (Incorporating a Dutch private company, 2006, str. 1).

Nizozemski zakon o davku od dohodkov pravnih oseb določa izjemo pri obdavčitvi pretežnih lastniških deležev v kapitalu. Ta izjema velja tako za deleže v domačih kakor tudi v tujih podjetjih, zato je Nizozemska zelo atraktivna destinacija za ustanavljanje holdinških družb. Dividende, ki jih prejme davčni zavezanec od družbe, v kateri ima pretežni lastniški delež, so v celoti izvzete iz obdavčitve. Prav tako je izvzet iz obdavčitve kapitalski dobiček, ki ga zavezanec realizira ob prodaji takšnega deleža. Za pretežni

lastniški delež se po zakonu šteje najmanj 5-odstotni lastniški delež v osnovnem kapitalu družbe, katere osnovni kapital je razdeljen na delnice ali druge deleže. Kadar gre za pretežni lastniški delež v tujem podjetju, morata biti za uveljavljanje izvzetja izpolnjena še dva dodatna pogoja pogoja (Taxation in the Netherlands 2006, 2006, str. 10):

1. delniška družba mora biti registrirana za opravljanje dejavnosti holdingov;
2. tuja družba, ki izplača dividende, je zavezanka za davek od dohodka pravnih oseb v matični državi.

3.4.2 Zasebna fundacija

Antilski zakon o fundacijah National Ordinance Regarding Foundations (1998) razlikuje med javno in zasebno fundacijo. Ključna razlika med obema je v tem, da je javna fundacija ustanovljena za določen dobrodelen ali splošnokoristen namen, krog njenih potencialnih upravičencev pa ne sme biti poimensko določen ali omejen na člane določene družine. Poraba sredstev javne fundacije mora biti striktno v skladu z namenom, zaradi katerega je bila ustanovljena. Prav tako so prepovedana izplačila ustanoviteljem in članom upravnega odbora.

Pri zasebni fundaciji (niz. Stichting Particulier Fonds) pa te omejitve ne veljajo. Namen ustanovitve je lahko poljubno določen, prepovedano pa je opravljanje pridobitne dejavnosti. Investiranje v vrednostne papirje ali obvladovanje deležev v podjetjih se ne štejeta za pridobitno dejavnost. Upravičenci se lahko poimensko določijo, dovoljena pa so tudi izplačila ustanoviteljem in članom upravnega odbora. Zasebni značaj fundacije mora biti določen v ustanovitvenem aktu,³ ki se sklene v obliki notarskega zapisa. Ustanovitveni akt vključuje pravila upravljanja in popis ustanovitvenega premoženja (National Ordinance Regarding Foundations, 1998, 3. člen). Pravila upravljanja morajo vsebovati ime fundacije, namen delovanja in način imenovanja članov upravnega odbora, lahko pa vključujejo tudi druge določbe. Zasebno fundacijo lahko ustanovi vsaka poslovno sposobna pravna ali fizična oseba. Ustanovitelj lahko povsem prilagodi pravila upravljanja svojim individualnim željam (Amicorp Group Netherlands Antilles, 2007, str. 30). Za vodenje fundacije je pristojen upravni odbor, ki ima lahko enega ali več članov. Vsaj en član odbora mora biti antilski rezident z licenco za ustanavljanje podjetij (Netherlands Antilles Stichting, 2007). Člani odbora morajo biti vpisani v register pri Gospodarski zbornici.

Zasebna fundacija ni zavezenec za davek od dohodka pravnih oseb. Prav tako izplačila upravičencem niso predmet davkov na dohodek in darila (Netherlands Antilles as an International Financial Center, 2006, str. 20). Na podlagi sporazuma z Nizozemsko se dividende, ki jih nizozemska delniška družba plača fundaciji na Nizozemskih Antilih, ki ima v tej družbi najmanj 25 – odstotni lastniški delež, obdavčijo z davčnim odtegljajem po znižani 8,3 – odstotni davčni stopnji (Amicorp Group The Netherlands, 2006, str. 11).

³ Pri javni fundaciji je prepovedano izplačevanje ustanoviteljem in članom upravnega odbora (National Ordinance Regarding Foundations, 1998, 1. člen).

3.5 GLAVNE ZNAČILNOSTI OBRAVNAVANIH DRŽAV

V Tabeli 1 so prikazane glavne značilnosti obravnavanih držav.

Tabela 1: Glavne značilnosti obravnavanih držav.

Država	Kneževina Liechtenstein	Republika Ciper	Bahami	Kraljevina Nizozemska
Geografska lega	Srednja Evropa	Evropa- Sredozemlje	Amerika- Karibsko otočje	Nizozemska: Zahodna Evropa Nizozemski Antili: Amerika- Karibsko otočje
Politični sistem	parlamentarna kneževina	parlamentarna republika	parlamentarna kraljevina	parlamentarna kraljevina
Bruto domači proizvod na prebivalca po metodi paritete kupne moči	25.000 USD (ocena za leto 1999)	23.000 USD (ocena za leto 2006)	21.600 USD (ocena za leto 2006)	Nizozemska: 32.100 USD (ocena za leto 2006) Nizozemski Antili: 16.000 USD (ocena za leto 2004)
Pravne oblike	delniška družba, zasebna fundacija, zaupništvo	delniška družba, zaupništvo	delniška družba, zasebna fundacija, zaupništvo	delniška družba, zasebna fundacija
Davki in takse	davek na ustanovitveni kapital, letni davek na neto vrednost sredstev, davčni odtegljaj pri izplačilu dividend	davek na odobreni osnovni kapital, posebni prispevek za obrambo	registrska taksa, letna taksa	davek od dohodkov pravnih oseb

Vir: CIA - The World Factbook, 2007.

4 OBDAVČEVANJE PRI MEDNARODNEM PRETOKU KAPITALA

4.1 SPORAZUMI O IZOGIBANJU DVOJNEMU OBDAVČEVANJU

Pri mednarodnem pretoku kapitala sta možni dve načeli, na podlagi katerih lahko posamezna država obdavči dohodek od kapitala. To sta načelo obdavčitve po davčni rezidenци in načelo obdavčitve po viru dohodka. V praksi se države držijo obeh načel. To pomeni, da obdavčujejo dohodek od kapitala svojih rezidentov, ne glede na to ali je bil ta

ustvarjen doma ali v tujini. Obdavčujejo pa tudi dohodek od kapitala, ki je bil ustvarjen v državi, ne glede na to ali je prejemnik tega dohodka rezident ali nerezident. Uveljavlja se torej načelo svetovnega dohodka. Zato se pri mednarodnem pretoku kapitala pojavi problem večkratnega obdavčevanja dohodkov od kapitala. Ta problem lahko države omilijo ali v celoti odpravijo s sklenitvijo bilateralnih sporazumov o izogibanju dvojnega obdavčevanja (Stanovnik, 1998, str. 119).

V mednarodnem pravu sicer velja načelo, da ima posamezna država prednostno pravico obdavčitve dohodka, ki ima vir v tej državi. Eden glavnih namenov davčnih sporazumov pa je ravno v tem, da se ta pravica omeji. Dohodki iz kapitala, kot so obresti in dividende, so ponavadi obdavčeni z davčnim odtegljajem v državi vira dohodka. Kapitalski dobički v državi vira dohodka običajno niso obdavčeni (Arnold, McIntyre, 2002, str. 21). V okviru mednarodnih organizacij so bili izdelani določeni vzorčni primeri davčnih konvencij, ki jih lahko države uporabijo pri sklepanju bilateralnih sporazumov. Komite za fiskalne zadeve pri OECD je že leta 1963 sprejel Vzorčni model davčne konvencije o izogibanju dvojnemu obdavčevanju dohodkov in premoženja (dalje OECD model). Ta model je pri sklepanju bilateralnih sporazumov postal standard in večina v svetu sklenjenih davčnih sporazumov temelji na njegovih določbah (Arnold, McIntyre, 2002, str. 106).

OECD model močno omejuje pravico države pogodbenice pri uporabi načela obdavčitve po viru dohodka. Določa, da imajo dividende vir v rezidenčni državi izplačevalca, kapitalski dobički od prodaje deležev v kapitalu pa v rezidenčni državi prodajalca (Arnold, McIntyre, 2002, str. 21). Priporočene stopnje davčnega odtegljaja v državi vira dohodka pri izplačanih dividendah so prikazane v Tabeli 2.

Tabela 2: Maksimalne priporočene stopnje davčnega odtegljaja v državi vira dohodka pri izplačanih dividendah.

	Dividende izplačane povezanim podjetjem	Dividende izplačane drugim osebam
Maksimalna stopnja v odstotkih	5 %	15 %

Vir: Model Tax Convention on Income and on Capital, 2005, str. 147.

Pretirana omejitev načela obdavčitve po viru dohodka v OECD modelu je bila problematična za države v razvoju, zato je bil v okviru OZN sprejet nekoliko modificiran model davčne konvencije, ki je odpravil omejitve stopenj davčnega odtegljaja v državi vira dohodka. Na podlagi tega modela se stopnje davčnega odtegljaja v državi vira dohodka določijo v medsebojnih pogajanjih med državami pogodbenicami (Arnold, McIntyre, 2002, str. 109).

Pri mednarodnih sporazumih je pomembno tudi, kako države pogodbenice razlagajo pogodbeno določila. Interpretacija sporazumov je lahko statična ali dinamična, oba načina pa imata prednosti in slabosti (Kostanjevec, 2006, str. 407). Glavni argument, ki govori v prid statični interpretaciji, je zakonita gotovost (*pacta sunt servanda*). Sporazum je dogovor med dvema strankama in njegova interpretacija je zasnovana na spoznanjih in namenih strank v času, ko je bil sporazum v fazi sklepanja. Kasnejši razvoj je praviloma nepomemben, ker države, ki so sklenile sporazume, tega razvoja niso mogle predvideti in njihovi parlamenti niso imeli priložnosti za odobritev dogovora. Na podlagi sporazuma ter okoliščin v času, ko je bil sporazum sklenjen, naj bi davkoplačevalci dobili zagotovilo glede njihove prihodnje davčne obveznosti. Te naj ne bi bilo mogoče spremeniti v njihovo škodo, razen če bi bilo to v skladu z demokratičnimi zakonitostmi, kot je sam sporazum.

Obstaja tudi argument v prid dinamični interpretaciji, ker upošteva zadnje ugotovitve. Sporazum namreč temelji na okoliščinah, ki so veljale v času, ko je nastal in se pogosto nanaša na v tem času veljavno nacionalno zakonodajo in njeno interpretacijo. Vendar pa se okoliščine in zakonodaja na področju davkov nenehno spreminjajo. Zato je interpretacija, ki temelji na priporočilih sporazuma, ki so zastarela ali se celo ne smejo uporabiti, zelo težavna (Kostanjevec, 2006, str. 413).

Najpomembnejši pravni vir za interpretacijo mednarodnih sporazumov je Dunajska konvencija o pogodbenem pravu.⁴ Določa, da je potrebno mednarodne sporazume razlagati dobronamerno, v skladu z običajnim pomenom, ki ga je treba dati izrazom v pogodbi v njihovem kontekstu ter v luči njenega predmeta in cilja. Pri tistih sporazumih, ki so sklenjeni na podlagi OECD modela, pa je pomemben pravni vir tudi komentar k njegovim določbam.

4.2 METODE ZA PREPREČEVANJE DVOJNEGA OBDAVČEVANJA

Pri mednarodnem pretoku kapitala prihaja do dvojne obdavčitve davčnih zavezancev. Zato se v davčnih sporazumih in domači zakonodaji uporabljajo določene metode, ki ta problem v večji ali manjši meri odpravljajo. V praksi so najbolj poznane tri metode za preprečevanje dvojnega obdavčevanja. To so (Arnold, McIntyre, 2002, str. 29):

- 1) metoda olajšave;
- 2) metoda izvzetja;
- 3) kreditna metoda.

Države, ki uporabljajo metodo olajšave, obdavčujejo svoje rezidente po načelu svetovnega dohodka in hkrati dovolijo, da se zavezancem znesek v tujini plačanega davka na dohodek prizna kot olajšava, ki znižuje davčno osnovo. Davek na dohodek, ki se plača v tujini, se

⁴ Akt o notifikaciji nasledstva glede konvencij Organizacije združenih narodov in konvencij, sprejetih v Mednarodni agenciji za atomsko energijo (1992).

torej dejansko obravnava kot strošek za pridobivanje dohodka v tujini. Metoda olajšave med vsemi tremi metodami najmanj učinkovito odpravlja problematiko dvojne obdavčitve in se tudi najmanj uporablja. Tudi v OECD modelu ta metoda ni predvidena za odpravljanje dvojne obdavčitve med državami pogodbenicami. Primer uporabe metode olajšave je, ko domača država obdavči samo znesek neto dividende, ki jo zavezanec prejme iz tujine. Za razliko od obdavčitve neto vrednosti dividende, nekatere države zahtevajo, da se za potrebe obdavčenja v domači državi znesek v tujini plačanega davka prišteje neto dividendi. Ta postopek se imenuje obrutenje dividende. Določene države pa obdavčujejo dohodek zavezancev z virom v tujini tudi po načelu davčne transparentnosti. To pomeni, da se dohodek z virom v tujini, ki ga prejme tuje podjetje, za davčne namene obravnava kot dohodek rezidenta, ki ima v tem podjetju lastniški delež. Pravimo, da se tuje podjetje v takšnem primeru obravnava kot davčno transparenten subjekt. Namen takšne obravnave dohodka tujega podjetja za davčne namene je zagotoviti enakopravno obravnavo zavezancev, ki prejmejo dohodek z virom v tujini neposredno in tistih zavezancev, ki prejmejo takšen dohodek posredno preko tujega podjetja. Posledica metode olajšave je, da zavezanec za dohodek z virom v tujini plača višji skupni znesek davka, kot znaša davek, ki bi ga plačal za enak znesek dohodka z virom v domači državi. Metoda olajšave torej favorizira domače investicije v primerjavi s tujimi (Arnold, McIntyre, 2002, str. 32).

Pri metodi izvzetja država obdavčuje samo tisti dohodek svojih rezidentov, ki ima vir v tej državi. Dohodek, ki ima vir v tujini, pa je izvzet iz obdavčitve. Takšna država torej obdavčuje po teritorialnem načelu. Metoda izvzetja v celoti odpravlja dvojno obdavčitev dohodkov z virom v tujini, ker je dohodek obdavčen samo v tisti državi, kjer ima vir. Večina držav, ki uporablja to metodo, omejuje njeno uporabo na določene kategorije dohodka. Običajno se izvzetje obdavčitve uporablja za dividende, ki jih zavezanec prejme od hčerinskih družb v tujini. Nekatere države pogojujejo takšno izvzetje z določenim deležem v osnovnem kapitalu tuje hčerinske družbe ali z dejstvom, da je bil dohodek predhodno vsaj minimalno obdavčen v državi vira. Dohodek z virom v tujini, čeprav izvzet, se lahko upošteva pri določanju davčne stopnje za preostali obdavčljiv dohodek zavezanca. Takšna metoda se imenuje izvzetje s progresijo. V takšnem sistemu je dohodek z virom v tujini vključen v obdavčljiv dohodek z namenom, da se določi povprečna davčna stopnja. Ta stopnja se potem aplicira na znesek obdavčljivega dohodka. Primer države, ki uporablja izvzetje s progresijo, je Nizozemska. Metoda izvzetja je z administrativnega vidika relativno enostavna in učinkovita pri odpravi dvojnega obdavčevanja. Izvzetje s progresijo je po drugi strani administrativno bolj zapleteno, ker zahteva, da davčna uprava od zavezancev pridobi podatke o dohodkih z virom v tujini. Čeprav se metoda izvzetja vsesplošno uporablja in jo tudi OECD model priporoča kot eno od dveh metod za odpravo dvojne obdavčitve pri sklepanju bilateralnih davčnih sporazumov, ima vseeno določene pomankljivosti. Izvzetje namreč spodbuja davčne rezidente, da preusmerijo svoje naložbe v tuje države z nizkimi davčnimi stopnjami – zlasti v davčne oaze. Zaradi tega je izvzetje kot metodo za odpravljanje posledic dvojnega obdavčevanja težko v celoti upravičiti. Bolj

smiselno je omejiti njeno uporabo na primere, ko država, v kateri ima dohodek vir, obdavčuje ta dohodek po davčnih stopnjah, ki so primerljive tistim v domači državi (Arnold, McIntyre, 2002, str. 33).

Pri kreditni metodi se zavezancu za znesek tujega davka od dohodka, ki ima vir v tujini, zmanjša obveznost plačila davka od tega dohodka v domači državi. Če država pri obdavčitvi uporablja načelo davčne rezidence, je s to metodo mogoče v celoti odpraviti problem dvojnega obdavčevanja. Pri uporabi kreditne metode je dohodek z virom v tujini, predmet domače obdavčitve v primeru, ko je tuja stopnja davka na ta dohodek nižja kot tista v domači državi. Znesek domačega davka se izračuna kot zmnožek razlike med domačo in tujo davčno stopnjo ter bruto vrednosti dohodka. Pri kreditni metodi je kombinirana stopnja domačega in tujega davka na dohodek z virom v tujini enaka stopnji domačega davka na istovrstni dohodek z virom v domači državi. Države, ki uporabljajo kreditno metodo, običajno ne omogočajo povračila davka, kadar je znesek tujega davka na dohodek z virom v tujini višji od domačega davka na istovrstni dohodek z virom v domači državi. Prav tako zavezanec ne more uporabiti takšnega presežka za znižanje davčne osnove v domači državi. Kredit za davek v tujini je torej omejen na določeno vrsto dohodka in na znesek domačega davka za ta dohodek. Kreditna metoda odpravlja pomankljivosti metode olajšave. Rezidenti so z davčnega vidika obravnavani enakopravno ne glede na to ali investirajo doma ali v tujini. Celotni znesek domačega in tujega davka je za rezidenta v obeh primerih enak, izjema nastane le v primeru, če je davčna stopnja v tujini višja od tiste v domači državi. Kreditna metoda je na splošno sprejeta kot najboljša metoda za odpravljanje dvojne obdavčitve, kljub temu pa ni brez pomankljivosti. Njena ključna slabost je, da je kreditni sistem za dohodke z virom v tujini zelo zapleten tako za zavezance kot tudi za davčno administracijo. Zavezanci lahko pretirano izkoriščajo kreditno metodo za znižanje obdavčitve, zato so se razvile nekatere modificirane različice te metode, ki omejujejo takšno izkoriščanje. Te različice so metoda povprečenja celotnega tujega dohodka, metoda povprečenja tujega dohodka glede na državo vira dohodka in metoda povprečenja glede na vrsto dohodka. Nekatere države poznajo tudi posredno kreditno metodo. Gre za kredit, ki se prizna rezidenčnemu podjetju za dohodek z virom v tujini, ki ga ustvari njegova tuja hčerinska družba. Znesek kredita ustreza znesku tujega davka na dohodek, ki ga plača hčerinska družba. Domača država v tem primeru obravnava tujo hčerinsko družbo kot davčno transparenten subjekt (Arnold, McIntyre, 2002, str. 36).

4.3 REZIDENSTVO PRAVNIH OSEB

Rezidenstvo pravnih oseb za davčne namene se v splošnem ugotavlja glede na dve načeli. Prvo je načelo države sedeža pravne osebe, drugo pa načelo kraja upravljanja pravne osebe. Sedež pravne osebe je kraj, kjer je podjetje vpisano v register. Pri načelu kraja upravljanja obstajata v splošnem dva kriterija. Po prvem se za kraj upravljanja šteje tista država, kjer potekajo sestanki uprave oz. upravnega odbora. Pri drugem kriteriju pa je odločilen kraj, kjer se opravljajo posli podjetja. Ta drugi kriterij se lahko uporablja za

preprečevanje ustanavljanja podjetij v davčnih oazah z namenom zniževanja davčnih obveznosti. Takšna podjetja sicer lahko imajo poslovodstvo v državi, kjer so registrirana, vendar ponavadi tam sploh ne opravljajo dejavnosti (Thuronyi, 2003, str. 290).

V slovenski zakonodaji se uporabljata obe načeli, tako da je pravna oseba rezident tudi v primeru, če izpolnjuje samo enega od navedenih pogojev (ZDDPO-2, 2006, 5. člen):

1. ima sedež v Sloveniji;
2. ima kraj dejanskega delovanja poslovodstva v Sloveniji.

Za sedež družbe je mogoče določiti kraj, kjer družba opravlja dejavnost, kraj, kjer se v glavnem vodijo njeni posli ali kraj, kjer deluje poslovodstvo družbe. Za kraj dejanskega delovanja poslovodstva pa se šteje kraj, kjer se sprejemajo ključne upravne in poslovne odločitve, ki so potrebne za vodenje poslovanja. Običajno je to kraj, kjer osebe na vodstvenih funkcijah sprejemajo odločitve ali kraj, kjer se določajo dejanja, ki jih bo opravilo podjetje kot celota.

OECD model določa, da se rezidenstvo pravne osebe lahko ugotavlja glede na državo sedeža, kraj upravljanja ali druge podobne okoliščine. V primeru da je pravna oseba, glede na navedene kriterije, rezident dveh držav pogodbenic, se za rezidenčno državo šteje tista, v kateri je kraj dejanskega upravljanja. Državi pogodbenici pa lahko dileme dvojnega rezidenstva uredita tudi drugače (Arnold, McIntyre, 2002, str. 19).

Za namene diplomske naloge predpostavljam, da je pravna oseba nerezident ter da ne opravlja svojih aktivnosti prek poslovne enote v Sloveniji. Za poslovno enoto se šteje kraj v katerem ali preko katerega nerezident v celoti ali delno opravlja dejavnost oz. posle. Samo dejstvo, da rezident druge države deluje preko borznega posrednika oz. ima odprt trgovalni račun pri borznem posredniku, namreč še ne pomeni, da gre za poslovno enoto.

4.4 SLOVENSKI SPORAZUMI O IZOGIBANJU DVOJNEMU OBDAVČEVANJU

V slovenskem pravnem redu se sporazumi, ki jih Republika Slovenija sklene pisno z eno ali več državami ali mednarodnimi organizacijami in za katere velja mednarodno pravo, imenujejo mednarodne pogodbe (Zakon o zunanjih zadevah, 2001, 69. člen). Za mednarodne pogodbe na davčnem področju se v zadnjem času uporablja izraz konvencija o izogibanju dvojnemu obdavčevanju. Dejstvo, da je med Slovenijo in drugo državo pogodbenico sklenjen sporazum o izogibanju dvojnemu obdavčevanju, pomembno vpliva na obravnavo davčnih zavezancev. Slovenska ustava določa, da morajo biti zakoni v skladu s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Slovenijo. Mednarodne pogodbe se uporabljajo neposredno, kar pomeni, da je vsak ratificiran mednarodni akt, če je slovenski zakon z njim v nasprotju, nad takim zakonom (Zupančič, 1995, str. 123).

Zakon o davčnem postopku (dalje ZDavP-2, 2006) v celoti upošteva hierarhijo pravnih predpisov in s tem namenom je vanj vključeno posebno poglavje o izvajanju mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja. Zavezanec, ki meni, da ni bil obdavčen v skladu z mednarodno pogodbo, ima možnost uporabe dodatnih procesnih institutov v davčnem postopku. Prejemnik dohodka, ki želi izkoristiti ugodnosti, določene v mednarodni pogodbi, pa mora predložiti ustrezen zahtevek, na podlagi katerega davčni organ izda odločbo (ZDavP-2, 2006, 260. člen). V nadaljevanju so predstavljene značilnosti davčnih sporazumov, ki jih je Republika Slovenija sklenila s Kraljevino Nizozemsko in Republiko Ciper. S Kneževino Liechtenstein in z Bahami naša država nima sklenjenih davčnih sporazumov.

4.4.1 Sporazum o izogibanju dvojnemu obdavčevanju med Slovenijo in Kraljevino Nizozemsko

Sporazum, ki se uradno imenuje Konvencija med Vlado Republike Slovenije in Vlado Kraljevine Nizozemske o izogibanju dvojnega obdavčevanja v zvezi z davki od dohodka, je bil ratificiran februarja leta 2005. Njegova ozemeljska veljavnost na strani Kraljevine Nizozemske je omejena samo na Nizozemsko, za ostali entiteti kraljevine pa obstaja teoretična možnost sklenitve separatnega sporazuma. Določbe konvencije v celoti temeljijo na OECD modelu. Rezidenstvo pravnih oseb za davčne namene se ugotavlja glede na sedež uprave ali druga podobna merila, ki izhajajo iz zakonodaje države pogodbenice. V primeru, da je podjetje glede na merila rezident obeh držav pogodbenic, se šteje samo za rezidenta države, v kateri ima sedež dejanske uprave. Tiste pravne osebe, ki so dolžne plačevati davke v državi pogodbenici samo v zvezi z dohodki iz virov v tej državi, se ne štejejo za rezidente.

Obdavčitev dividend je urejena v 10. členu sporazuma. Dividende, ki jih slovensko podjetje plača nizozemskemu podjetju, se lahko obdavčijo na Nizozemskem. Lahko pa se obdavčijo tudi v Sloveniji, vendar so pri tem določene omejitve. Pri tem je pomembno ali je upravičeni lastnik dividend (ang. beneficial owner) nizozemski rezident. Če je upravičeni lastnik nizozemski rezident, ki ima več kot 10 – odstotni lastniški delež v podjetju, ki izplača dividende, obračunani davek ne sme presegati 5 odstotkov bruto zneska dividend. V ostalih primerih pa obračunani davek ne sme preseči 15 odstotkov bruto zneska dividend. Navedene omejitve glede obdavčitve dividend določita pristojna organa obeh držav pogodbenic.

Obdavčitev kapitalskih dobičkov je urejena v 13. členu sporazuma. Dobiček iz odtujitve deležev v kapitalu se obdavči samo v državi pogodbenici, katere rezident je oseba, ki odtuji premoženje. Če nizozemska družba odtuji vrednostne papirje slovenske delniške družbe, se kapitalski dobiček obdavči samo na Nizozemskem. V protokolu k sporazumu je določeno, da se dohodek v zvezi z likvidacijo ali nakupom lastnih delnic podjetja obravnava kot dividende in ne kot kapitalski dobiček.

4.4.2 Sporazum o izogibanju dvojnemu obdavčevanju med Slovenijo in Republiko Ciper

Slovenski parlament je konec februarja leta 2000 sprejel Akt o nasledstvu sporazumov nekdanje Jugoslavije z Republiko Ciper, ki naj ostanejo v veljavi med Republiko Slovenijo in Republiko Ciper, s katerim je odločil, da ostane veljavna tudi Pogodba med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Republiko Ciper o izogibanju dvojnemu obdavčevanju dohodka in premoženja iz leta 1986. Sporazum temelji na OECD modelu, vključuje pa tudi nekaj specifične socialistične terminologije, kar pa ne zmanjšuje njegove uporabnosti v spremenjenih razmerah. Določbe sporazuma se vsebinsko ne razlikujejo dosti od tistih v sporazumu med Slovenijo in Kraljevino Nizozemsko.

Obdavčitev dividend je določena v 10. členu sporazuma. Dividende, ki jih izplačuje družba – rezident države pogodbenice rezidentu druge države pogodbenice, se smejo obdavčiti v tej drugi državi. Dividende se lahko obdavčijo tudi v državi pogodbenici, katere rezident je družba, ki dividende plačuje, vendar odmerjeni davek ne sme presegati 10 odstotkov bruto zneska dividend. Ker je sporazum starejšega datuma, še ne vključuje določb o upravičenem lastniku dividend, tako kot sporazum med Slovenijo in Kraljevino Nizozemsko.

Obdavčitev kapitalskih dobičkov je določena v 13. členu sporazuma. Za kapitalski dobiček se uporablja izraz dohodek od odsvojitve premoženja. Dohodki od odsvojitve vrednostnih papirjev ali drugih deležev v kapitalu se obdavčijo samo v državi pogodbenici, katere rezident je družba, ki je odsvojila premoženje.

4.5 OBDAVČITEV NA PODLAGI EVROPSKIH PREDPISOV

Z vstopom Slovenije v EU so postali evropski pravni viri neposredno uporabljivi in veljavni tudi v Sloveniji in so postali sestavni del našega pravnega reda. Določila evropskih pravnih virov so neposredno uporabljiva tudi, če so domači predpisi z njimi v neskladju. To velja tako za Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti kot tudi za sprejete uredbe, ki se ne prenešajo v pravni red držav članic, ampak neposredno učinkujejo na njihovem ozemlju. Pravila evropskega pravnega reda so torej neposredno uporabljiva, kar pomeni, da že sama ustvarjajo pravice in obveznosti subjektom prava. V primeru, da ti menijo, da domača zakonodaja ali zakonodaja druge države članice, kjer poslujejo, ni skladna s pogodbenimi načeli, imajo možnost neposrednega sprožanja sporov pred evropskim sodiščem. Država članica in njena sodišča pa so dolžna sodbo evropskega sodišča upoštevati (More, 2004, str. 12). Poleg primarnih pravnih virov obstajajo tudi direktive, ki pa niso neposredno uporabljive na ozemlju držav članic, pač so jih članice dolžne implementirati v svojo zakonodajo (More, 2004, str. 112).

Ker sta Nizozemska in Republika Ciper članici EU, imajo tudi evropski davčni predpisi pomemben vpliv na obdavčenje. Za namen te diplomske naloge je pomembna Direktiva z

dne 23. julija 1990 o skupnem sistemu obdavčitve matičnih družb in odvisnih družb iz različnih držav članic, ki je tudi vključena v ZDDPO-2 (2006, 71. člen). Zakon določa, da se ne odtegne davka od dividend, ki se izplačajo matični družbi v drugi državi članici EU, če matična družba izpolnjuje naslednja pogoja:

- 1) ima najmanj 15 odstotkov⁵ vrednosti ali števila delnic ali deležev v delniškem kapitalu, osnovnem kapitalu ali glasovalnih pravicah družbe, ki izplača dividende (dalje odvisna družba);
- 2) traja njena udeležba v odvisni družbi iz prve točke najmanj dve leti.

Tudi v protokolu k davčnemu sporazumu med Slovenijo in Kraljevino Nizozemsko je določeno, da z dnem, ko postane Slovenija članica EU, državi pogodbenici ne bosta več obdavčevali davka na razdelitev dividend, če bodo izpolnjeni pogoji iz omenjene direktive.

5 NEDOVOLJENA DAVČNA RAVNANJA

5.1 DAVČNA UTAJA, IZOGIBANJE DAVKOM IN DAVČNO PLANIRANJE

Izraza davčna utaja in davčna zatajitev sodita na področje nezakonitega izmikanja plačila davka. V pravu se uporabljata oba izraza: v zvezi z davčnimi prekrški se govori o utajevanju davkov, izraz davčna zatajitev pa se uporablja v kazenskem pravu. Ekonomisti izraza davčna zatajitev skorajda ne poznajo in tudi za kaznivo dejanje uporabljajo največkrat kar izraz davčna utaja (Selinšek, 2003, str. 79). Glede na opredelitev v Kazenskem zakoniku (1994, 254. člen) lahko govorimo o davčni utaji, kadar so kumulativno izpolnjeni naslednji trije pogoji:

- 1) zavezanec ima namen izogniti se plačilu davka;
- 2) obveznosti, katerim se je zavezanec nameraval izogniti, pomenijo večjo premoženjsko korist;
- 3) zavezanec predloži davčnemu organu krive podatke ali pa ne prijavi davka.

Glede davčne utaje obstaja med strokovnjaki splošno sprejeto stališče, da gre za nezakonito ravnanje. Več dilem glede zakonitosti pa se pojavlja v zvezi s pojmom davčnega izogibanja oz. izmikanja. Določeni tuji avtorji (npr. Arnold, McIntyre, 2002, str. 81) opredeljujejo davčno izogibanje kot zakonito metodo zmanjševanja davčnih obveznosti, nekateri drugi (npr. Thuronyi, 2003, str. 156) pa menijo, da davčno izogibanje sicer ne predstavlja kaznivega dejanja, vendar vseeno nima vpliva na obdavčenje. Nekateri slovenski strokovnjaki (npr. Stanovnik, 1998, str. 39) razlikujejo med zakonitim in nezakonitim izogibanjem. ZDavP – 2 (2006) po drugi strani določa, da se z izogibanjem ni mogoče izogniti uporabi predpisov o obdavčenju. Zato sem se odločil, da bom za zakonito zmanjševanje davčne obveznosti raje uporabljal izraz davčno planiranje.

⁵ Velja prehodno obdobje (ZDDPO-2, 2006, 92. člen).

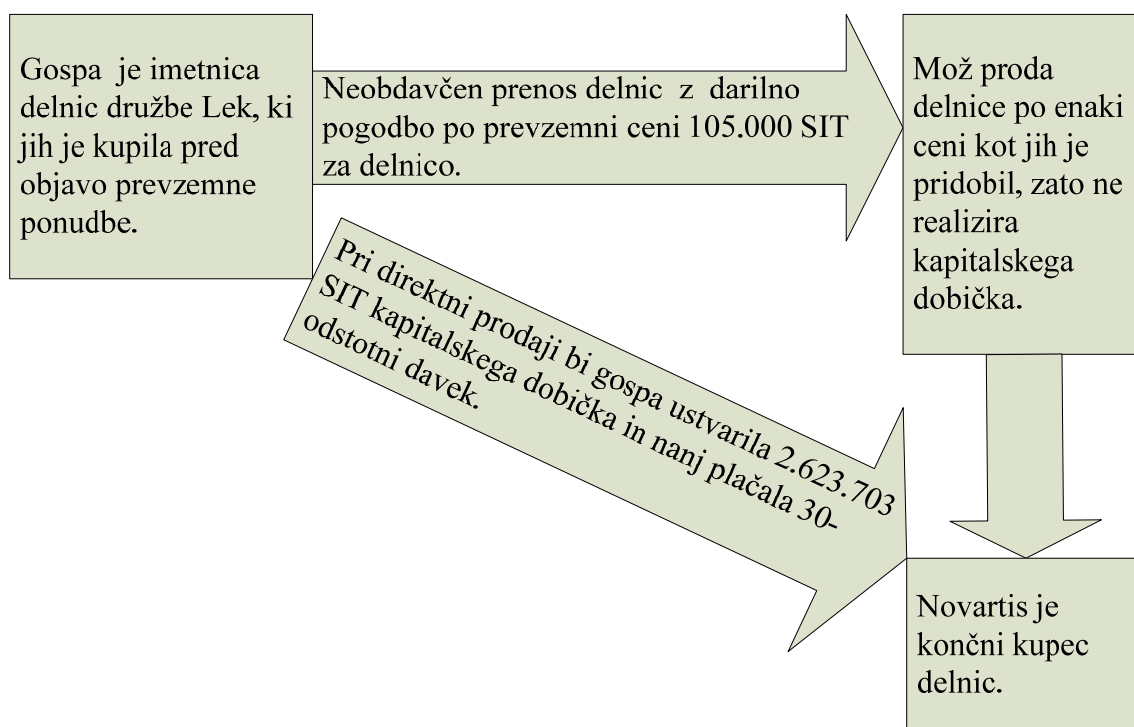
Številne države imajo v svojo davčno zakonodajo vključena načela, na podlagi katerih lahko davčni in pravosodni organi presodijo ali gre v določenem primeru za davčno izogibanje (Arnold, McIntyre, 2002, str. 82). Predvsem v ZDA in Angliji pa so se takšna načela razvila na podlagi sodne prakse. Najbolj poznana načela so (Thuronyi, 2003, str. 160):

1. Prednost vsebine pred obliko: Davčni zavezanci se včasih poskušajo izogniti plačilu davka tako, da določene transakcije izvedejo v skladu z dobesedno razlago davčnih predpisov. Načelo prednosti vsebine pred obliko pa omogoča davčnemu organu, da namesto pravne oblike transakcije upošteva njeno dejansko ekonomsko vsebino.
2. Ekonomski smisel: Posel, ki razen zmanjševanja davčne obveznosti nima ekonomskega smisla, se za davčne namene ne šteje za sklenjenega. Posel ima ekonomski smisel, če je utemeljeno pričakovati, da bo z njim dosežen določen dobiček pred davki.
3. Poslovni smisel: Načelo se uporablja na področju statusnih preoblikovanj podjetij. Reorganizacije morajo imeti poslovni smisel, kar pomeni, da ni edini razlog za reorganizacijo zniževanje davčne obveznosti.
4. Niz povezanih transakcij: To načelo se uporablja, če se sklene niz povezanih transakcij, katerih končni cilj je znižanje davčnih obveznosti. Za davčne namene se upoštevata samo začetno stanje in končno stanje takšnega niza transakcij, vmesne faze se z vidika ugotavljanja davčne obveznosti ne upoštevajo.

V slovenski sodni praksi so poznani primeri, ko je sodišče na podlagi navedb davčne uprave potrdilo, da se je zavezanec poskušal izogniti plačilu davka. Primer, ki ga navajam v nadaljevanju, sicer ni povezan s prenosom premoženja v off shore državo, vendar vseeno dobro ponazarja praktično uporabo zgoraj navedenih načel v slovenskih razmerah.

Primer 1: Gospa, ki je bila imetnica delnic družbe Lek v času prevzemne ponudbe s strani Novartisa, je z darilno pogodbo prenesla te delnice na svojega moža. Ta pa je kmalu zatem sprejel prevzemno ponudbo. Če bi gospa neposredno prodala delnice Novartisu, bi morala plačati davek na realiziran kapitalski dobiček, odsvojitve delnic na podlagi darila zakonu pa ni bila obdavčena. Mož je tako pridobil delnice po tržni ceni, ki je bila enaka prevzemni ceni, zato ob nadaljnji prodaji Novartisu ni ustvaril kapitalskega dobička. Upravno sodišče je v celoti pritrdilo navedbam davčne uprave, ki se je sklicevala na uporabo načela prednosti vsebine pred obliko. Zakonca sta sledila dobesedni oz. jezikovni razlagi predpisov, vsebinsko gledano pa je bila darilna pogodba sklenjena z namenom izogniti sedavčni obveznosti, ki bi nastopila pri neposredni prodaji delnic. Pri odmeri davka se darilna pogodba ni upoštevala, ampak se je kot dejanska prodajalka delnic obravnavala žena. Davčna uprava je pravzaprav ugotovila, da gre za niz povezanih transakcij in da je prenos delnic na moža samo vmesna faza pred dokončno prodajo Novartisu.

Slika 1: Primer davčnega izogibanja iz slovenske sodne prakse.

Vir: Sodba Upravnega sodišča U 1561/2004.

V angleški sodni praksi pa so poznani tudi primeri, ki so povezani s prenosom premoženja v off shore države. V enem od primerov je prodajalec delnic namesto direktne prodaje izbranemu kupcu, delnice najprej prenesel na novo ustanovljeno družbo v državi Isle of Man. Ta družba pa je kmalu zatem prodala delnice končnemu kupcu. Sodišče je ugotovilo, da se je prodajalec skušal izogniti davku, ki bi ga plačal ob neposredni prodaji končnemu kupcu (Thuronyi, 2003, str. 176).

Na podlagi obeh obravnavanih primerov lahko sklenemo, da je pri ugotavljanju davčnega izogibanja ključno dejstvo, da je bil prenos prehodne narave⁶ ter da je bil končni kupec poznan že pred samim prenosom.

Davčno planiranje ne pomeni izogibanja davkom ali davčne utaje, ampak gre za postopek, v katerem davčno obveznost znižamo z uporabo zakonitih metod in sredstev. Pri davčnem planiranju je torej potrebno ravnati v skladu z državno zakonodajo, veljavnimi mednarodnimi pogodbami in sporazumi ter ostalimi obligatornimi pravili (Šešok, 2000, str. 2). Davčno planiranje lahko razdelimo na:

1. davčno planiranje znotraj enega davčnega sistema, ki temelji samo na uporabi nacionalnih davčnih predpisov;
2. mednarodno davčno planiranje, ki temelji na mednarodnem poslovanju pravnega subjekta in uporabi mednarodnih pravil obdavčenja.

⁶ V angleščini se uporablja izraz transitory nature (Thuronyi, 2003, str. 186).

V teoriji davčno planiranje opredeljujemo kot postopek, v katerem analiziramo poslovanje davčnega zavezanca in na podlagi tako pridobljenih ugotovitev podamo davčno konstrukcijo, ki davčnemu zavezancu omogoča izboljšanje poslovanja in zmanjšanje davčnega bremena. Pred realizacijo je priporočljivo, da se davčno konstrukcijo preveri pred davčnim organom (Šešok, 2002, str. 11). Na ta način se uveljavi načelo davčne gotovosti, saj ima zavezanec pravico, da mu davčni organ posreduje pojasnilo o načinu izvajanja posameznih določb predpisov o obdavčenju (Wakounig, 2007, str. 37).

5.2 SIMULIRANI POSLI IN ZLORABA PREDPISOV

V številnih državah civilnega prava se nekateri civilnopravni instituti uporabljajo tudi za davčne namene. Najbolj znana sta simulacija pravnega posla in zloraba predpisov. Pri simuliranih poslih gre za to, da davčni zavezanec prijavi davčnemu organu določen pravni posel, ki ne odraža dejanskega namena pogodbenih strank. Takšno ravnanje je na meji med davčnim izogibanjem in davčno utajo. Npr. pogodbeni stranki skleneta prodajno pogodbo, dejansko pa gre za darilno pogodbo (Thuronyi, 2003, str. 157). V slovenski davčni zakonodaji (ZDavP – 2, 2006, 7. člen) se takšna ravnanja imenujejo navidezni pravni posli in ne vplivajo na obdavčenje. Če navidezni pravni posel prikriva drug pravni posel, je za obdavčenje merodajen prikrit pravni posel. Slovenska sodna praksa (Sodba Vrhovnega sodišča II Ips 913/94) opredeljuje navidezni posel kot posel, ki prikriva resnično pogodbeno razmerje. O navideznem poslu pri prenosu premoženja bi lahko govorili, če bi posameznik na podlagi prodajne pogodbe prenesel svoje premoženje na družbo v off shore državi, hkrati pa ne bi bile realizirane vse obveznosti pogodbenih strank, ki so običajne pri sklepanju takšnih pogodb. V primeru, da kupec ne bi plačal kupnine, bi se lahko takšen posel z davčnega vidika obravnaval kot navidezen posel.

Institut zlorabe predpisov sankcionira pravne posle, pri katerih ena ali več pogodbenih strank ravna z izključnim ali očitnim namenom, da škoduje drugemu (Thuronyi, 2003, str. 158). Tudi v slovenskem Obligacijskem zakoniku (2001) velja prepoved zlorabe pravic, določene pogodbe, ki so v nasprotju z ustavo, prisilnimi predpisi ali z moralnimi načeli, pa so nične. Čeprav je zloraba predpisov v osnovi civilnopravni institut, se lahko uporablja tudi v davčnem postopku. Iz prakse slovenske davčne uprave izhaja, da so se določbe Zakona o obligacijskih razmerjih (1978) uporabljale tudi za ugotavljanje ničnosti sklenjenih pogodb z vidika izpolnjevanja prisilnih predpisov (Odmera davka od dobička iz kapitala od prodaje vrednostnih papirjev, 2002, str. 30) določa, da se z zlorabo predpisov ni mogoče izogniti predpisom o obdavčenju. Če se ugotovi takšna zloraba, se šteje, da je nastala davčna obveznost, kakršna bi nastala ob upoštevanju razmerij, nastalih na podlagi gospodarskih (ekonomskih) dogodkov.

5.3 KONTROLIRANO TUJE PODJETJE

Davčni zavezanec lahko odloži plačilo davka na določene vrste dohodka (npr. dividende, kapitalski dobički) v domači državi tako, da ustanovi podjetje v tujini in nanj prenese premoženje, ki je vir tega dohodka. Najpogosteje se za ta namen ustanovi podjetje v davčni oazi, kjer so stopnje davka na dohodek zelo nizke ali pa dohodek sploh ni obdavčen. Takšne transakcije so smiselne predvsem, če ima dohodek vir v tujini (Arnold, McIntyre, 2002, str. 82). Če pa ima dohodek vir v domači državi, je takšna transakcija z vidika rezidenčnega zavezanca smiselna le v primeru, ko je obdavčitev izplačila dohodka tujemu podjetju nižja kot obdavčitev direktnega izplačila rezidenčnemu zavezancu. Na ta način je omogočena davčna arbitraža.

Da bi preprečile takšno arbitražo, so določene države v svojo davčno zakonodajo uvedle institut kontroliranega tujega podjetja. Glavni namen tega instituta je v tem, da se dohodek, ki ga prejme kontrolirano tuje podjetje, pripiše neposredno domačim delničarjem. Opredelitve kontroliranega tujega podjetja se lahko med posameznimi državami v določeni meri razlikujejo. V splošnem pa velja, da gre za podjetje, ki je registrirano v tujini in v katerem imajo domači delničarji kontrolni delež. Ta delež je lahko izražen z odstotkom glasovalnih pravic ali z deležem v osnovnem kapitalu podjetja. Prag za doseganje kontrolnega deleža je v posameznih državah različno visok in lahko znaša od 10 do več kot 50 odstotkov (Arnold, McIntyre, 2002, str. 90). Ker se kontrolirana tuja podjetja večinoma ustanavljajo v državah, ki veljajo za davčne oaze, je ponavadi uporaba instituta kontroliranega tujega podjetja omejena samo na te države. V ta namen so se tudi izoblikovali kriteriji za določanje davčnih oaz.⁷

Za pripisovanje dohodka kontroliranega tujega podjetja neposredno domačim delničarjem se lahko uporabljata entitetna ali transakcijska metoda. Pri entitetni metodi so kontrolirana tuja podjetja, ki izpolnjujejo določene pogoje, v celoti izvzeta iz pripisovanja dohodka neposredno domačim delničarjem. Ti pogoji se v večini primerov nanašajo na naravo dejavnosti podjetja, kar pomeni, da mora kontrolirano tuje podjetje izpolnjevati naslednje zahteve:

- 1) opravljati mora točno določeno dejavnost;
- 2) dejavnost, ki jo opravlja podjetje, mora biti v pretežni meri vezana na državo, kjer je podjetje registrirano;
- 3) določen delež dohodka podjetja - običajno je to več kot 50 odstotkov, mora imeti vir v državi, kjer je podjetje registrirano ali pa mora izhajati iz poslovanja z nepovezanimi osebami.

Velika Britanija namesto narave dejavnosti kontroliranega tujega podjetja kot pogoj za izvzetje upošteva delež dohodka takšnega podjetja, ki se razdeli delničarjem. Podjetje je izvzeto, če v roku 18-tih mesecev po koncu poslovnega leta razdeli vsaj 50 odstotkov

⁷ Več o kriterijih za določanje davčnih oaz je možno najti v 2. poglavju.

razpoložljivega dohodka med delničarje. Pri transakcijski metodi se delničarjem neposredno pripišejo samo določene vrste dohodka kontroliranega tujega podjetja. Tu gre zlasti za t.i. pasivni dohodek, ki za razliko od aktivnega dohodka ne izvira iz aktivne trgovske ali proizvodne dejavnosti podjetja. Pasivni dohodek vključuje dividende, obresti, najemnine, licenčnine in kapitalske dobičke. Nekatere države uporabljajo tudi kombinacijo obeh metod. To v praksi izgleda tako, da se določene vrste dohodka neposredno pripišejo delničarjem samo v primeru, če presegajo določen delež celotnega dohodka (Arnold, McIntyre, 2002, str. 87).

Slovenska davčna zakonodaja ne vsebuje določb o kontroliranem tujem podjetju. Je pa vsebinsko gledano takšno podjetje opredeljeno v ZDP-1 (2003, 10. člen) in sicer kot neposredna naložba. Za neposredno naložbo se šteje naložba v podjetje, ki jo investor opravi z namenom vzpostavitve trajnih ekonomskih povezav in pridobitve učinkovitega vpliva na upravljanje. Ob izpolnjevanju tega pogoja je kontrolni delež opredeljen kot delež v osnovnem kapitalu ali delež glasovalnih pravic, ki presega 10 odstotkov.

5.4 IZKORIŠČANJE SPORAZUMOV O IZOGIBANJU DVOJNEMU OBDAVČEVANJU S STRANI OSEB, KI NISO REZIDENTI DRŽAV POGODBENIC

Osebe, ki niso rezidenti nobene od dveh držav, ki imata med seboj sklenjen sporazum o izogibanju dvojnemu obdavčevanju, lahko izkoriščajo ugodnosti iz davčnega sporazuma z ustanovitvijo podjetja v eni od držav pogodbenic. Takšno podjetje potem služi kot kanal za črpanje dohodka iz druge države pogodbenice. Večinoma se takšna podjetja uporabljajo z namenom, da se doseže nižja stopnja davčnega odtegljaja za dividende, obresti in licenčnine. Problematično je torej predvsem črpanje t.i. pasivnega dohodka, ki ne izvira iz aktivne trgovske ali proizvodne dejavnosti podjetja. Druga oblika izkoriščanja vključuje sodelovanje neodvisnega finančnega posrednika, ki je rezident ene od držav pogodbenic. Takšen posrednik lahko v svojem imenu in za račun stranke iz tretje države, ki sama ne bi mogla neposredno koristiti ugodnosti iz sporazuma, investira v drugo državo pogodbenico in realizira določen davčni prihranek za stranko.

Države pogodbenice, ki želijo omejiti takšno izkoriščanje s strani tretjih oseb, v sporazume vključijo določene zahteve, ki jih mora davčni zavezanec izpolnjevati, če želi koristiti davčne ugodnosti. V praksi se je pri sklepanju davčnih sporazumov uveljavilo načelo, da se mora podjetje, ki je registrirano v državi pogodbenici, ukvarjati s trgovsko ali proizvodno dejavnostjo. Če pa se podjetje ukvarja s kakšno drugo dejavnostjo mora izpolnjevati oba naslednja pogoja (Arnold, McIntyre, 2002, str. 129):

- 1) obresti, licenčnine in druge obveznosti, ki jih podjetje izplačuje, morajo biti v pretežni meri namenjene rezidentom držav pogodbenic;
- 2) fizične osebe, ki so rezidenti držav pogodbenic, morajo imeti večinski delež v kapitalu in glasovalnih pravicah.

Določba o prepovedi izkoriščanja ugodnosti pri obdavčitvi dividend je na podlagi OECD modela vključena tudi v sporazum med Slovenijo in Kraljevino Nizozemsko. Omejitev davčnega odtegljaja v državi vira dohodka je možna le, če je upravičeni lastnik dividend rezident druge države pogodbenice. Ta določba preprečuje izkoriščanje sporazuma na podlagi zgoraj omenjenih metod. Sporazum med Slovenijo in Republiko Ciper, ki je starejšega datuma, po drugi strani ne vključuje določb o upravičenem lastniku.

6 PRAKTIČNI PRIMER MEDNARODNEGA DAVČNEGA PLANIRANJA V SLOVENIJI

6.1 MOŽNOSTI ZA DAVČNO PLANIRANJE

V tem podpoglavju primerjam obdavčitev dividend in kapitalskih dobičkov z virom v Sloveniji glede na to, kdo je prejemnik dohodka. Na eni strani so prejemniki dohodka pravne osebe iz obravnavanih držav, na drugi strani pa domače pravne osebe. Poskušal bom ugotoviti ali obstajajo možnosti za davčno planiranje s prenosom kapitalskih deležev v eno izmed obravnavanih držav. Domnevam, da možnosti za davčno planiranje obstajajo v primeru, ko je stopnja obdavčitve za tuje pravne osebe nižja kot za domače pravne osebe.

V Tabeli 3 (na strani 33) so prikazane davčne stopnje za dohodke z virom v Sloveniji za tuje pravne osebe in rezidente na podlagi ZDDPO-2 (2006). Pravne osebe - nerezidenti so obdavčeni v skladu z ZDDPO-2 (2006), če ni z mednarodno pogodbo določeno drugače. Obdavčitev na podlagi ZDDPO-2 (2006) torej velja za pravne osebe z Bahamov in iz Kneževine Liechtenstein.

Nerezidenti so sicer zavezanci za davek od vseh dohodkov, ki imajo svoj vir v Sloveniji (ZDDPO-2, 2006, 4. člen), kljub temu pa vpliv na dejansko obdavčitev nerezidentov ni tako širok. Nerezidenti, ki v Sloveniji ne poslujejo preko stalne poslovne enote, so obdavčeni samo, če prejemajo katerega od dohodkov naštetih v 70. členu ZDDPO-2 (2006), ki so obdavčeni na viru. V vseh ostalih primerih pa dohodki nerezidentov ostajajo neobdavčeni (Škof, 2007, str. 4). Dohodek iz dividend za nerezidente brez poslovne enote v Sloveniji je torej obdavčen z davčnim odtegljajem po 15 – odstotni davčni stopnji, za plačilo pa je zavezan plačnik davka⁸ (ZDDPO-2, 2006, 68., 70. člen). Kapitalski dobički pa za nerezidente brez poslovne enote niso obdavčeni.

Z ZDDPO-2 (2006) je bilo za davčne zavezance po tem zakonu v 24. členu ponovno uvedeno izvzetje dividend in dividendam podobnih dohodkov brez pogoja kakršnegakoli praga udeležbe v drugi družbi.⁹ Novost v ZDDPO-2 (2006) je tudi možnost delnega

⁸ Plačnik davka je podrobno opredeljen v 58. členu ZDavP-2 (2006).

⁹ Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (2004, 18. člen) je kot pogoj za izvzetje določal najmanj 25-odstotni delež v kapitalu ali glasovalnih pravicah družbe, ki je izplačala dividende.

izvzetja kapitalskih dobičkov iz davčne osnove zavezanca (Kontarščak, 2006, str. 42). Kapitalski dobiček se lahko izvzame v višini 50 odstotkov, če so izpolnjeni nasledni trije pogoji:

1. Zavezanec, ki ustvari dobiček, je udeležen v kapitalu oziroma pri upravljanju gospodarske družbe tako, da je imetnik poslovnega deleža, delnic ali glasovalnih pravic v višini najmanj 8 odstotkov;
2. Čas trajanja te udeležbe v kapitalu oziroma upravljanju gospodarske družbe znaša najmanj 6 mesecev;
3. Zavezanec je v tem obdobju nepretrgoma za poln delovni čas zaposloval vsaj eno osebo.

Iz Tabele 3 lahko razberemo, da pri dividendah ni možnosti za davčno planiranje, saj je davčna stopnja pri tujih pravnih osebah za 15 odstotnih točk višja kot pri domačih pravnih osebah. Pri kapitalskih dobičkih pa možnost za davčno planiranje obstaja, saj je razlika med davčnimi stopnjami za nerezidente in domače pravne osebe 11,5 oz. 23 odstotnih točk.

Tabela 3: Davčne stopnje za dohodke z virom v Sloveniji za tuje pravne osebe in rezidente na podlagi ZDDPO-2, 2006.

Dohodek	Tuja pravna oseba	Domača pravna oseba, ki izpolnjuje pogoje za izvzetje kapitalskega dobička	Domača pravna oseba, ki ne izpolnjuje pogojev za izvzetje kapitalskega dobička
Dividende	15 %	0 %	0 %
Kapitalski dobiček	0 %	11,5 %	23 %

Vir: ZDDPO-2, 2006.

Če primerjamo stopnji obdavčitve dividend in kapitalskih dobičkov za slovenske rezidente v Tabeli 3 in ciprskim podjetjem v Tabeli 4 (na strani 34), lahko ugotovimo, da v primeru Republike Ciper obstaja priložnost za davčno planiranje samo pri kapitalskih dobičkih. Na podlagi davčnega sporazuma med Slovenijo in Republiko Ciper se namreč dividende obdavčijo po 10 – odstotni stopnji, kapitalski dobički pa niso obdavčeni. Razlika v davčnih stopnjah tako pri kapitalskih dobičkih znaša 11,5 oz. 23 odstotnih točk.

Tabela 4: Davčne stopnje za dohodke z virom v Sloveniji za pravno osebo, ki je rezident Republike Ciper ob upoštevanju davčnega sporazuma in obdavčitve v Republiki Ciper.

Dohodek	Pravna oseba, za katero velja izvzetje prispevka za obrambo	Pravna oseba, za katero ne velja izvzetje prispevka za obrambo
Dividende	10 %	15 %
Kapitalski dobički	0 %	0 %

Vir: Tax Facts & Figures 2006 – Cyprus, 2006; Pogodba med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Republiko Ciper o izogibanju dvojnemu obdavčevanju dohodka in premoženja, 1986.

V primeru Nizozemske je možno davčno planiranje samo pri kapitalskih dobičkih, kadar ima nizozemska družba v slovenskem podjetju kvalificiran lastniški delež v skladu z nizozemsko zakonodajo. V tem primeru znaša razlika v davčnih stopnjah za kapitalske dobičke 11,5 oz. 23 odstotnih točk.

Tabela 5: Davčne stopnje za dohodke z virom v Sloveniji za pravno osebo, ki je rezident Nizozemske ob upoštevanju davčnega sporazuma in obdavčitve kvalificiranega deleža na Nizozemskem.

Dohodek	Družba ima kvalificiran delež višji od 10 odstotkov	Družba ima kvalificiran delež nižji od 10 odstotkov
Dividende	5 %	15 %
Kapitalski dobički	0 %	0 %

Vir: Taxation in the Netherlands 2006, 2006; Konvencija med Vlado Republike Slovenije in Vlado Kraljevine Nizozemske o izogibanju dvojnega obdavčevanja in preprečevanju davčnih utaj v zvezi z davki od dohodka, 2005.

Iz Tabele 6 (na strani 35) je razvidno, da je možno ob izpolnjevanju pogojev iz Direktive o skupnem sistemu obdavčevanja, kadar sta nadrejena in odvisna družba v različnih državah članicah, v primeru Republike Ciper in Nizozemske tudi za dividende z virom v Sloveniji doseči ničelno davčno stopnjo. Matična družba v Republiki Ciper ali na Nizozemskem mora imeti v slovenskem podjetju najmanj 15 – odstotni lastniški delež.

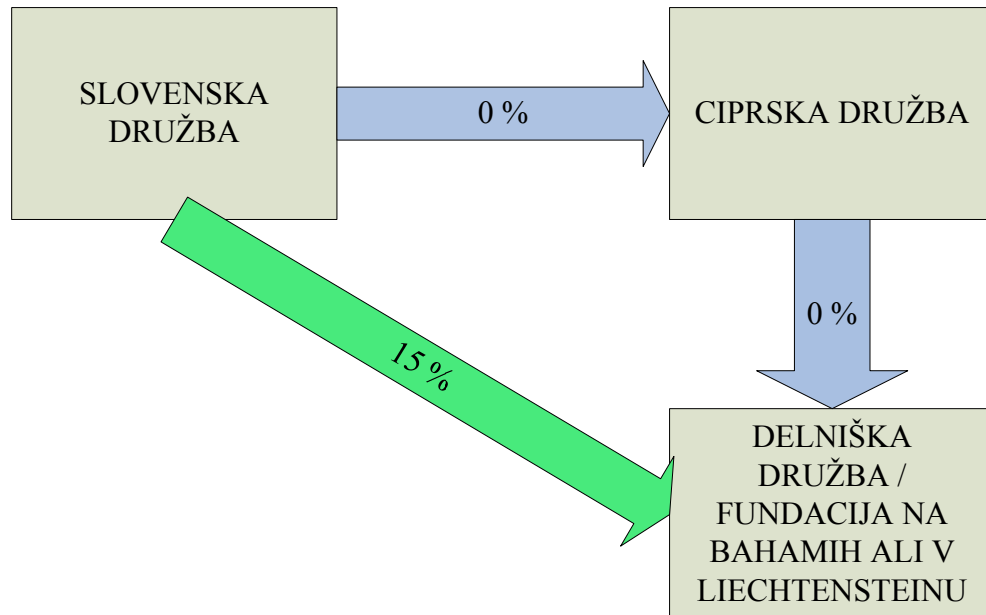
Tabela 6: Davčna stopnja za dividende z virom v Sloveniji plačane matični družbi v Republiki Ciper ali Nizozemskem ob doseganju kvalificiranega 15 – odstotnega lastniškega deleža.

Dohodek	Matična družba na Cipru	Matična družba na Nizozemskem
Dividende	0 %	0 %

Vir: ZDDPO-2, 2006, 71., 92. člen.

Podjetje v Republiki Ciper je možno uporabiti tudi za posreden prenos dohodka iz dividend z virom v Sloveniji v tretjo državo. Davčna konstrukcija je takšna, da ima ciprska družba kapitalski delež v slovenskem podjetju, lastnik ciprske družbe pa je lahko na primer delniška družba ali zasebna fundacija iz Bahamov ali Kneževine Liechtenstein. Dividende, ki jih ciprska delniška družba izplača nerezidentom ali zaupniškemu skladu, niso obdavčene z davčnim odtegljajem. Davčna konstrukcija, ki je prikazana na Sliki 2, je narejena ob predpostavki, da ima ciprska družba v slovenskem podjetju več kot 15 – odstotni lastniški delež. Iz Slike 2 lahko razberemo, da je stopnja davčnega odtegljaja pri neposrednem izplačilu dividend za 15 odstotnih točk višja kot v primeru posrednega izplačila preko ciprske družbe.

Slika 2: Stopnja davčnega odtegljaja pri izplačilu dividend.

Vir: Neokleous, Mikhailova, 2004, str. 5; ZDDPO-2, 2006.

Na podlagi primerjave obdavčitve dividend in kapitalskih dobičkov, ki imajo vir v Sloveniji, za tuje pravne osebe iz obravnavanih držav in domače pravne osebe lahko sprejemem naslednje ugotovitve:

1. Izplačila dividend domačim pravnim osebam so izvzeta iz obdavčitve, zato možnost za davčno planiranje obstaja samo pri kapitalških dobičkih;
2. Kapitalški dobički, ki jih realizirajo pravne osebe iz obravnavanih držav so neobdavčeni;
3. Če se posameznik odloči za prenos kapitalškega deleža v eno od obravnavanih držav z namenom davčnega planiranja pri kapitalških dobičkih, so z davčnega vidika najugodnejše naslednje možnosti:
 1. Če znaša lastniški delež v slovenskem podjetju več kot 15 odstotkov, je najboljša varianta prenos premoženja na nizozemsko ali ciprsko delniško družbo. V tem primeru so dividende in kapitalški dobički povsem neobdavčeni.
 2. Če znaša lastniški delež v slovenskem podjetju med 5 in 15 odstotkov, je najboljša varianta prenos premoženja na nizozemsko delniško družbo. V tem primeru so dividende obdavčene po 5 - odstotni davčni stopnji, kapitalški dobički pa niso obdavčeni.
 3. Če znaša lastniški delež v slovenskem podjetju med 1 in 5 odstotkov, je najboljša varianta prenos premoženja na ciprsko delniško družbo. V tem primeru so dividende obdavčene po 10 – odstotni davčni stopnji, kapitalški dobički pa niso obdavčeni.
 4. Če znaša lastniški delež v slovenskem podjetju manj kot 1 odstotek, je najboljša varianta prenos premoženja na ciprsko ali bahamsko delniško družbo. V tem primeru so dividende obdavčene po 15 – odstotni davčni stopnji, kapitalški dobički pa niso obdavčeni.

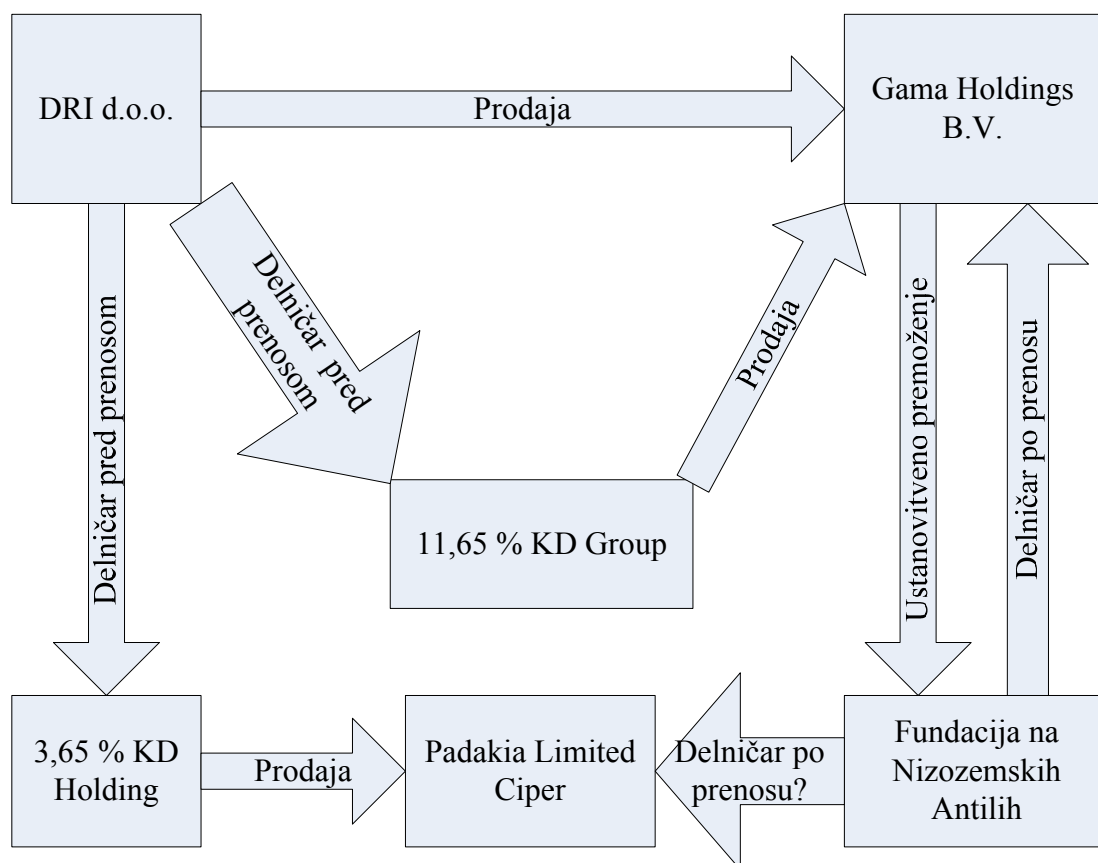
6.2 SLOVENSKI PRIMERI PRENOŠOV V OFF SHORE DRŽAVE

Enega redkih javno razkritih prenosov premoženja v off shore države je izvedel Matjaž Gantar, predsednik uprave KD Group. Njegova družba DRI d.o.o. je bila lastnica 11,65-odstotnega deleža družbe KD Group, pozneje pa je postala še imetnica 3,79-odstotnega deleža navadnih delnic v KD Holdingu (Letno poročilo 2005 KD Holding, 2006, str. 13). Družbo DRI d.o.o. je Gantar prodal svoji nizozemski družbi Gama Holdings B.V., Delnice Gama Holdings B.V. pa je prenesel na zasebno fundacijo na Nizozemskih Antilih (Novković, 2004, str. 3). Gama Holdings B.V. je kot edini družbenik DRI d.o.o. leta 2005 (Prospekt za organizirano trgovanje z obveznicami KD Holding, 2006, str. 63) sprejela sklep o likvidaciji te družbe. V postopku likvidacije je bil delež v KD Group prodan Gama Holdings B.V. (KD Group-Obvestilo o spremembi kvalificiranega deleža, 2006) delež v KD Holdingu pa ciprski družbi Padakia Limited (Polanič, 2006, str. 18), za katero lastništvo sicer ni poznano. Domnevamo pa lahko, da je tudi Padakia Limited v lasti Gantarjeve antilske fundacije. Ker je delež v KD Holdingu manjši od 5 odstotkov in tako ne dosega kvalificiranega deleža po nizozemski zakonodaji, prejete dividende in realizirani

kapitalski dobički iz naslova te naložbe niso izvzeti iz obdavčitve. Zato je bila prodaja ciprskemu podjetju iz davčnega vidika ugodnejša.

Gantar je kot motiv za ustanovitev zasebne fundacije na Nizozemskih Antilih navedel družinske razloge in naj bi o tem razmišljal že pred sprejemom davčne zakonodaje, s katero je bila uvedena obdavčitev pretežnih lastniških deležev (Repovž, 2005, str. 4).

Slika 3: Shema Gantarjevega prenosa premoženja na Nizozemske Antile.

Viri: Novković, 2004, str. 3; Polanič, 2006, str. 18; Letno poročilo 2005 KD Holding, 2006, str. 13; KD Group-Obvestilo o spremembi kvalificiranega deleža, 2006.

Drugi imetniki pretežnih kapitalskih deležev so svoje premoženje prenašali precej bolj prikrito. Pri večini teh prodaj zato ne vemo ali je šlo za dejansko prodajo tretjim osebam ali samo za prenos premoženja. Nekateri znani slovenski poslovneži so prenašali premoženje že pred spremembo davčne zakonodaje. Med najbolj priljubljenimi državami, kjer se ustanavljajo holdinške družbe, je zagotovo Nizozemska. Darko Horvat, ustanovitelj privatizacijske družbe za upravljanje Aktiva, je že pred letom 2002 prenesel premoženje na družbo Aktiva Holdings B.V. s sedežem v Amsterdamu. Ta je leta 2003 prevzela slovensko družbo Aktiva Invest d.d., ki je nastala po preoblikovanju različnih pooblaščenih investicijskih družb.

Podobno je leta 2003 prenesel svoj delež v družbi Studio Moderna d.o.o. na nizozemsko holdinško družbo Studio Moderna Holdings B.V. tudi poslovnež Sandi Češko (Grahek, Sovdat, 2004, str. 4). Finančnik Igor Lah naj bi bil največji delničar nizozemske družbe Muntalto B.V., ki je leta 2004 prevzela postojnsko podjetje Liv. Lah se omenja tudi v povezavi z nekaterimi ciprskimi podjetji kot sta Ampelus Holding in Clare de Vincenzo Investment (Cajnko Javornik, 2007, str. 13). Ampelus Holding je med drugim večinski lastnik Steklarne Hrastnik (Nagode, 2007, str. 21). Med tistimi, ki so prenesli svoje premoženje na Nizozemsko, je tudi Alenka Žnidaršič Kranjc. Delež v svojem podjetju Dej d.o.o. je pred začetkom veljavnosti ZDoh-1 prenesla na družbo Deed B.V. (Cajnko Javornik, 2007a, str. 27). Na Nizozemskem so ustanovili podjetje vodilni menedžerji Merkurja ter nanj prenesli opcijske pravice za nakup delnic. Podobno je storila tudi skupina menedžerjev v Etolu, ki je ustanovila družbo Eliterp B.V.. Ta je nedavno postala lastnica 9,77 odstotkov delnic Etola (Černetič, 2006, str. 5).

Med tistimi, ki so prodali svoje kapitalske deleže ciprskim podjetjem, so bili Ivan Pušnik in z njim povezani podjetji. Leta 2003 so prodali delnice borzno posredniške družbe Medvešek Pušnik ciprski družbi Gaznafta Investments Ltd. in švicarski podružnici ciprske družbe ImmoBilia Investment Co Limited (Kačič, 2003). Vodilni menedžerji družbe Donit Tesnit so izvedli prevzem te družbe preko podjetja GSKT, katerega edini delničar je ciprska družba Donit Holding (Morozov, 2007, str. 20). Med delničarji slovenskih podjetij se pojavljajo tudi pravne osebe iz Kneževine Liechtenstein. Fundacija Vegro Stiftung, katere ustanovitelj naj bi bil eden od vodstvenih delavcev v KD Group, je nedavno pridobila skoraj 12-odstotni delež v družbi KD Group (Polanič, 2007, str. 21).

7 SKLEP

Off shore območje opredelimo kot državo, v kateri za določeno vrsto oseb ali dejavnosti veljajo posebne davčne ugodnosti. Določene opredelitve off shore območja najdemo tudi v slovenski zakonodaji. Off shore države razdelimo na davčne oaze in države z preferencialnim davčnim režimom. V tem diplomskem delu sem predstavil štiri off shore države: Bahame, Kneževino Liechtenstein, Republiko Ciper in Kraljevino Nizozemsko. Bahami so karibska otoška država in sodijo v kategorijo davčnih oaz, Kneževina Liechtenstein, Republika Ciper in Kraljevina Nizozemska sodijo v kategorijo držav s preferencialnim davčnim režimom. Kneževina Liechtenstein, Nizozemska in Republika Ciper so evropske države, Nizozemski Antili pa so karibska država s posebnim statusom v okviru Kraljevine Nizozemske. Vse štiri obravnavane države omogočajo pravnim osebam doseganje nizke stopnje obdavčitve kapitalskih dobičkov in dividend z virom v tujini. Na Bahamih in v Kneževini Liechtenstein je možno ustanoviti vse tri oblike obravnavanih pravnih oblik: delniško družbo, zaupništvo in zasebno fundacijo. V Kraljevini Nizozemski je možno ustanoviti delniško družbo in zasebno fundacijo, v Republiki Ciper pa delniško družbo in zaupništvo.

Posamezna država lahko obdavči dohodek od kapitala na podlagi načela obdavčitve po davčni rezidenci ali na podlagi načela obdavčitve po viru dohodka. Če država hkrati obdavčuje po obeh načelih, govorimo o načelu svetovnega dohodka. Pri mednarodnem pretoku kapitala se pojavi problem dvojnega obdavčevanja. Države lahko omilijo ali v celoti odpravijo problematiko dvojnega obdavčevanja s sklepanjem bilateralnih sporazumov o izogibanju dvojnemu obdavčevanju. Pri sklepanju sporazumov si lahko države pogodbenice pomagajo z Vzorčnim modelom davčne konvencije o izogibanju dvojnemu obdavčevanju dohodkov in premoženja. Metode za preprečevanje dvojnega obdavčevanja so različne, največ sta v uporabi metoda izvzetja in kreditna metoda. Slovenija ima sklenjene sporazume o izogibanju dvojnemu obdavčevanju s Kraljevino Nizozemsko in Republiko Ciper. Nizozemska in Republika Ciper sta državici članici EU, zato se pri obdavčitvi dividend in kapitalskih dobičkov z virom v Sloveniji, ki jih prejmejo rezidenti Nizozemske in Republike Ciper, upoštevajo tudi evropski pravni predpisi. Po drugi strani Slovenija nima sklenjenih davčnih sporazumov z Bahami in Kneževino Liechtenstein, zato se pri obdavčitvi pretoka kapitala med temi državami upoštevajo slovenski davčni predpisi.

Pri prenosu kapitalskih deležev v off shore države je potrebno ravnati v skladu z davčnimi predpisi. Zato je potrebno poznati nedovoljena davčna ravnanja kot sta izogibanje davkom in davčna utaja. V davčno zakonodajo posameznih držav in v bilateralne sporazume o izogibanju dvojnemu obdavčevanju so pogosto vključena določena pravila, ki davčnim zavezancem onemogočajo izogibanje davkom. Takšna pravila lahko zasledimo tudi v slovenski zakonodaji in v davčnem sporazumu med Slovenijo in Kraljevino Nizozemsko. Za razliko od nedovoljenih davčnih ravnanj davčno planiranje ne predstavlja nezakonitega ravnanja. Pri davčnem planiranju se namreč striktno upošteva določila zakonodaje in mednarodnih pogodb. Mednarodno davčno planiranje temelji na mednarodnem poslovanju pravnega subjekta in uporabi mednarodnih pravil obdavčenja.

Z mednarodnim davčnim planiranjem, ki temelji na prenosu kapitalskih deležev v slovenskih podjetjih v obravnavane off shore države, je možno doseči nižjo stopnjo obdavčitve kapitalskih dobičkov, ki imajo vir v Sloveniji, kakor z neposrednim izplačilom takšnih dohodkov slovenski pravni osebi. Ob izpolnjevanju vseh pogojev, ki jih določajo relevantni predpisi, je najugodnejša davčna konstrukcija ustanovitev podjetja na Nizozemskem ali v Republiki Ciper. Podjetje v Republiki Ciper je možno izkoristiti tudi za posreden prenos dohodka z virom v Sloveniji v tretjo državo. Iz javno dostopnih podatkov lahko razberemo, da so nekateri bogati slovenski posamezniki npr. Matjaž Gantar, Darko Horvat, Igor Lah in Alenka Žnidaršič Kranjc izkoristili možnosti, ki jih ponujajo obravnavane off shore države in s tem namenom ustanovili podjetja v teh državah. Z vidika davčnega minimiziranja sta najbolj privlačni državi Nizozemska in Republika Ciper.

LITERATURA

1. Arnold Brian J., McIntyre Michael J.: International tax primer. The Hague (The Netherlands) : Kluwer law international, 2002. 183 str.
2. Azzara Thomas P.: Tax Havens of the World. Seventh Edition. Nassau (Bahamas) : Thomas Azzara, 1999. 350 str.
3. Cajnko Javornik Vita: Privatizacijski inkubator podjetij. Manager, Ljubljana, 2007, 3, str. 12-13.
4. Cajnko Javornik Vita: Milijoni, zrasli iz svetovanja. Manager, Ljubljana, 2007a, 3, str. 26-27.
5. Černe Mitja: Kako izkoristiti davčne oaze. [URL: <http://www.finance.si/?MOD=show&id=175227>], 14.11.2006.
6. Černetič Brina: Akrobacije Staneta Valanta v Etolu. Finance, Ljubljana, 2006, 46.
7. Čokelc Stanko: Obdavčitev v davčnih oazah. Revizor, Ljubljana, 2006, 1, str. 67-110.
8. Đerič Lidija: Pičlo gospodarsko sodelovanje. Delo, Ljubljana, 28.4. 2007, str. 7.
9. Falkena Bauke et al.: Curacao-offshore jurisdiction. 5 str. [URL: <http://www.cifa.an/downloads/Euromoney%20CIFAPLATFORM.PDF>], 24.2.2007.
10. Ferrer Eduardo: The private foundation under Panamanian law. 48 str. [URL: <http://www.morimor.com/lawfirm/publications/FOUNDATIONS.pdf>], 22.10.2006.
11. Goldstein Arnold S.: Offshore Heavens. Deerfield Beach (FL) : Garrett Publishing. 1994. 238 str.
12. Grahek Andraž, Sovdat Petra: Plahe srne. Finance, Ljubljana, 2004, 251.
13. Forbush Robert: Investing Offshore: Secrets Of Asset Protection. Boulder (Colorado) : Paladin Press, 2000. 104 str.
14. Kačič Matej: Nov lastnik v Medvešek Pušniku. [URL: <http://www.finance.si/?MOD=show&id=4958>], 3.6.2003.
15. Kontarščak Kristijan Anton: Slovenija – davčna oaza?!. Kapital, Ljubljana, 2006, 450, str. 42.
16. Kostanjevec Boris: Mednarodna dvojna obdavčitev gospodarskih družb. Podjetje in delo, Ljubljana, 2006, 2, str. 406-428.
17. Meinema Martha: Mandatory and non-mandatory rules in Dutch corporate law. 14 str. [URL: <http://www.ejcl.org/64/art64-10.pdf>], 14.5.2007.
18. More Matej: Devizna ureditev pred in po vstopu v EU in EMU: komentar devizne zakonodaje, evropskih predpisov in sodne prakse na področju pretoka kapitala in plačil. Lesce : Oziris, 2004. 527 str.
19. Morozov Sebastjan: Donit Tesnit bo iztisnil male delničarje. Dnevnik, Ljubljana, 20.3. 2007, str. 20.
20. Nagode Jure: Lah želi popoln nadzor nad Steklarno Hrastnik. Dnevnik, Ljubljana, 8.6. 2007, str. 21.
21. Neocleous Elias A.: Cypriot Trusts. 3 str. [URL: <http://www.neocleous.com/assets/mainmenu/617/editor/Cypriot%20Trusts.pdf>], 9.2.2007.

22. Neocleous Elias, Mikhailova Olga: International Tax aspects of the Cypriot Holding Company. 8 str. [URL: <http://www.neocleous.com/assets/mainmenu/638/editor/Cyprus%20Holding%20Co.pdf>], 7.4.2004.
23. Novković Goran: Gantar s svojim srebrom na Antile. Finance, Ljubljana. 2004, 250.
24. Perenič Anton: Uvod v pravo. Ljubljana : Ministrstvo za notranje zadeve, 2002. 211. str.
25. Pogačnik Aleš et al.: Cambridgeov podatkovnik. Ljubljana : DZS, 1995. 877 str.
26. Polanič Matjaž: Matjaž Gantar seli svoje premoženje še na Ciper. Dnevnik, Ljubljana, 2.8. 2006, str. 18.
27. Polanič Matjaž: Pred novimi pravili borze se je sivi trg razcvetel. Dnevnik, Ljubljana, 6.6. 2007, str. 21.
28. Repovž Mija: Ni fižolčka, ki bi me tiščal. Sobotna priloga, Ljubljana, 8.1. 2005. str. 4-6.
29. Selinšek Liljana: Kazenskopravni vidiki izmikanja plačila davka. Revizor, Ljubljana, 2003, 7, str. 73-107.
30. Smathers Scott M.: Offshore: The Tax free World. Second edition. Nassau (Bahamas) : Media Publishing. 2003. 198 str.
31. Stanovnik Tine: Javne finance. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 1998. 203 str.
32. Šešok Klemen: Davčno načrtovanje v offshore centrih. 23 str. [URL: http://www.davcnosvetovanje.com/dokument.asp?src=dokumenti/ds_podrocja.htm&nsI=Podro%C4%8Dja%20na%C5%A1lega%20dela], 15.12.2000.
33. Šešok Klemen: Offshore družbe : učinkovito poslovno orodje ali ogrožanje tradicionalnih davčnih sistemov. Pravna praksa, Ljubljana, 2002, 24, str. 8-11.
34. Škof Bojan: Obdavčitev nerezidenčnih podjetij v Sloveniji. 8 str. [URL: http://www.univ.trieste.it/~marello/biblio/skof_slo.pdf], 18.8.2007.
35. Wakounig Marian: Finančno pravo in komparativni fiskalni sistemi. 306 str. [URL: http://www.pf.uni-mb.si/datoteke/komparativni_fiskal_sistemi.pdf], 22.5.2007.
36. Wanger Marcus: Gesellschaftsteuern in Liechtenstein. 18 str. [URL: <http://www.iuf.li/publikationen/pdf/Gesellschaftssteuern%20in%20Liechtenstein%20dt..pdf>], 11.10.2006.
37. Thuronyi Victor: Comparative tax law. The Hague (The Netherlands) : Kluwer law international, 2003. 373 str.
38. Zupančič Boštjan M.: Prvine pravne kulture. Ljubljana : Fakulteta za družbene vede, 1995. 315 str.

VIRI

1. A guide to foundations in Bahamas. 5 str. [URL: http://www.bfsb-bahamas.com/guides/fou_index.html], 25.10.2006.

2. Akt o nasledstvu sporazumov nekdanje Jugoslavije z Republiko Ciper, ki naj ostanejo v veljavi med Republiko Slovenijo in Republiko Ciper (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 22/2000).
3. Akt o notifikaciji nasledstva glede konvencij Organizacije združenih narodov in konvencij, sprejetih v Mednarodni agenciji za atomsko energijo (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 9/1992).
4. Amicorp Group Netherlands Antilles. 46 str. [URL: <http://www.amicorp.com/files/NetherlandsAntilles.pdf>], 19.3.2007.
5. Amicorp Group The Netherlands. 38 str. [URL: <http://www.amicorp.com/files/Netherlands.pdf>], 11.9. 2006.
6. Bahamas: domestic corporate taxes. [URL: <http://www.lowtax.net/lowtax/html/jbadctx.html>], 3.5. 2007.
7. Bahamas Legislative Highlights. 9 str. [URL: http://www.bfsb-bahamas.com/guides/download/leg_highlights.pdf], 25.10.2006.
8. Bundesgesetz über die Stempelabgaben (Bundesblatt, št. 34/1973).
9. Chapter 20 - Taxation of trusts and foundations. [URL: <http://e-fpo.fpo.go.th/e-fiscal/PWGuides/individualguides/DOCS/wcd0000f/wcd00f0e.htm>], 20.10.2006.
10. CIA – The World Factbook. [URL: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook>], 15.5.2007.
11. Company Forms in the Principality of Liechtenstein. 28 str. [URL: http://www.thv.li/default_e.asp], 10.1.2007.
12. Cyprus. [URL: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cy.html>], 15.5.2007.
13. Cyprus Table Of Statutes. [URL: <http://www.lowtax.net/lowtax/html/jcyolaw.html#trust>], 23.10.2006.
14. Dunajska konvencija o pogodbenem pravu (Uradni list SFRJ - Mednarodne pogodbe, št. 30/1972).
15. Finanzgesetz für das Jahr 2006. [URL: http://www.gesetze.li/get_pdf.jsp?PDF=2004286.pdf], 10.12.2006.
16. Foundations Act. [URL: http://www.bfsb-bahamas.com/legislation/foundations_regs.pdf], 25.10.2004.
17. Gesetz über die Landes- und Gemeindesteuern (Liechtensteinischen Landesgesetzblatt, št. 7/1961).
18. Harmful tax competition. 80 str. [URL: <http://www.oecd.org/dataoecd/33/0/1904176.pdf>], 28.4.1998.
19. Holding companies in Cyprus. 19 str. [URL: http://www.pwc.com/cy/eng/ins-sol/publ/pdf/PwC_HoldingCom.pdf], 1.6.2006.
20. IBC Act. [URL: http://www.bbp-net.com/down/law/bahamas_ibc_act_2000.pdf], 28.10.2000.
21. Incorporating a Dutch private company. 7 str. [URL: <http://www.blenheim.nl/pdf/Incorporation%20of%20a%20Dutch%20company.pdf>], 2.10.2006.

22. Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 63/1994).
23. KD Group-Obvestilo o spremembi kvalificiranega deleža. [URL: <http://seonet.ljse.si/menu/default.asp>], 12.10.2006.
24. Konvencija med Vlado Republike Slovenije in Vlado Kraljevine Nizozemske o izogibanju dvojnega obdavčevanja v zvezi z davki od dohodka. (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 27/2005).
25. Konvencija o zaupništvu. [URL: http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.text&cid=59], 21.9.2006.
26. Letno poročilo 2005 KD Holding. 109 str. [URL: <http://www.kd-group.si/file/lpkdh2005.pdf>], 18.7.2006.
27. Model Tax Convention on Income and on Capital. 374 str. [URL: <http://www.oecd.org/dataoecd/50/49/35363840.pdf>], 15.7.2005.
28. National Ordinance Regarding Foundations. [URL: <http://www.cifa.an/index.asp?page=>], 31.10.1998.
29. Netherlands Antilles. [URL: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/nt.html>], 22.5. 2007.
30. Netherlands Antilles as an International Financial Center. 62 str. [URL: <http://www.cifa.an/index.asp?page=>], 20.11.2006.
31. Netherlands Antilles Stichting. [URL: <http://www.lowtax.net/lowtax/html/jnacos.html#trusts>], 3.3.2007.
32. Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 83/2001).
33. Odmera davka od dobička iz kapitala od prodaje vrednostnih papirjev. Davčni bilten, Ljubljana, 3(2002), 1, 40 str.
34. Personen-und Gesellschaftsrecht (Liechtensteinischen Landesgesetzblatt, št. 4/1926).
35. Pogodba med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Republiko Ciper o izogibanju dvojnemu obdavčevanju dohodka in premoženja (Uradni list SFRJ - Mednarodne pogodbe, št. 2/1986).
36. Private Company Limited by Shares. [URL: http://www.cosmoserve.com/_metacanvas/attach_handler.uhtml?attach_id=157&content_type=application/msword], 10.6.2006.
37. Private company limited by shares. [URL: <http://www.lowtax.net/lowtax/html/jcycos.html>], 10.6.2006.
38. Prospekt za organizirano trgovanje z obveznicami KD Holding. 86 str. [URL: http://www.kd-group.si/files/kdh2_prospekt.pdf], 28.3.2006.
39. Sodba Upravnega sodišča U 1561/2004. [URL: http://www.sodnapraksa.si/default.asp?k=doc_content&baza=UPRS&oid=1119&highlight=mogo%C4%8De%2Cizogniti], 6.3.2007.
40. Sodba Vrhovnega sodišča II Ips 913/94. [URL: http://www.sodnapraksa.si/default.asp?k=doc_content&baza=SOVS&oid=1921&highlight=II+Ips+913%2F94+], 9.3.2007.
41. Širitev EGP. [URL: http://www.svez.gov.si/si/dejavnosti/siritev_egp/], 19.4.2007.

42. Taxation in the Netherlands 2006. 47 str. [URL: <http://www.minfin.nl/binaries/minfin/assets/pdf/publicaties/taxation.pdf>]. 8.8.2006.
43. Tax Facts & Figures 2006 – Cyprus. 48 str. [URL: http://www.pwc.com/cy/eng/ins-sol/publ/pdf/pwc_TFF_06_eng.pdf], 10.6.2006.
44. The Commonwealth of The Bahamas. [URL: <http://www.bahamaweb.com/offshore/government.htm>], 2.5.2007.
45. The Foundations Regulations, 2004. [URL: http://www.bfsb-bahamas.com/legislation/foundations_regs.pdf], 24.10. 2004.
46. The International Business Companies (Amendment to Fee Schedule) Order. [URL: http://www.bfsb-bahamas.com/legislation/IBC_Fee_Sched2004.pdf], 26.10.2004.
47. The Liechtenstein Foundation. 8 str. [URL: <http://www.arcomm.li/desktopdefault.aspx?tabid=268>], 2.3.2007.
48. The Trust in Liechtenstein Law. 6 str. [URL: <http://www.arcomm.li/desktopdefault.aspx?tabid=273>], 12.2.2007.
49. The world factbook-Bahamas. [URL: <https://www.cia.gov/cia/publications/factbook/geos/bf.html>], 17.4.2007.
50. The world factbook-Liechtenstein. [URL: <https://www.cia.gov/cia/publications/factbook/geos/ls.html>], 20.4.2007.
51. Three Antillean islands to receive new status. [URL: http://www.government.nl/actueel/nieuwsarchief/2006/10October/12/0-42-1_42-84824.jsp], 22.5.2007.
52. Trustee Act. [URL: http://www.bfsb-bahamas.com/legislation/Trustee_Act.pdf], 22.7.1998.
53. Trusts. [URL: <http://www.lowtax.net/lowtax/html/jlicos.html#trust>], 4.12.2006.
54. Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 3/1991).
55. Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 117/2006).
56. Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/2006).
57. Zakon o deviznem poslovanju (Uradni list RS, št. 1/1991).
58. Zakon o deviznem poslovanju (Uradni list RS, št. 110/2003).
59. Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 54/2004).
60. Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 117/2006).
61. Zakon o gospodarskih družbah (Uradni List RS, št. 42/2006).
62. Zakon o obligacijskih razmerjih (Uradni list SFRJ, št. 78/1978).
63. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o preprečevanju pranja denarja (Uradni list RS, št. 59/2002).
64. Zakon o ustanovah (Uradni list RS, št. 70/2005).
65. Zakon o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 45/2001).

SLOVAR TUJIH IZRAZOV

articles of association	pravila
beneficial owner	upravičeni lastnik
besloten vennotschap	nejavna delniška družba
board of trustees	zaupniški odbor
capital duty	davek na odobreni osnovni kapital
civil law countries	države civilnega prava
common law countries	države občega prava
corporation tax	davek od dohodka pravnih oseb
der Treuhandverhältnis	zaupništvo
der Umsatzabgabe	transakcijski davek
die Couponsteuer	davčni odtegljaj
die Gründungs – oder Wertstempelgebühr	davek na ustanovitveni kapital
die Kapitalsteuer	letni kapitalski davek
die Stiftung	zasebna fundacija
die Stiftungsurkunde	izjava o ustanovitvi
flow-through effect	načelo davčne transparentnosti
foundation charter	memorandum
memorandum of association	akt o ustanovitvi fundacije
naamloze vennotschap	javna delniška družba
private foundation	zasebna fundacija
special contribution for defense	posebni prispevek za obrambo
stamp duty	transakcijski davek
stichting particulier fonds	zasebna fundacija
tax haven	davčna oaza
transitory nature	prehodna narava
trust	zaupništvo
trust fund	zaupniški sklad

SEZNAM KRATIC IN OKRAJŠAV

ang.	angleško
CHF	švicarski frank
ERM2	evropski sistem deviznih tečajev
EU	Evropska unija
EUR	evro
IBC Act	International Business Companies Act
nem.	nemško
niz.	nizozemsko

OECD	Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj
OZN	Organizacija združenih narodov
PGR	Personen – und Gesellschaftsrecht
SFRJ	Socialistična federativna republika Jugoslavija
USD	ameriški dolar
ZDA	Združene države Amerike
ZDavP – 2	Zakon o davčnem postopku
ZDDPO – 2	Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb
ZDP	Zakon o deviznem poslovanju
ZDoh – 1	Zakon o dohodnini
ZGD-1	Zakon o gospodarskih družbah
ZZZ-1	Zakon o zunanjih zadevah